

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธัญญา อุดมสุข

26 ม.ค. 2558

347702

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

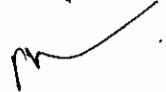
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ธัญญา อุดมสุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

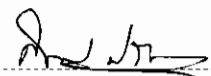
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

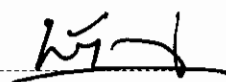
คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

 กรรมการ
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)

 กรรมการ
(ดร.ศิลป์ชัย ปวีณาพงษ์พัฒน์)

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยวอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชณี นนทศักดิ์)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี โดย รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปริดา ที่ปรึกษางานนิพนธ์ และ ดร. สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ได้อย่างสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในด้านข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ขอขอบคุณพี่ ๆ และ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดหาหนังสือ และ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ จนกระทั่งสำเร็จ

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาด้วยดีตลอดมา

หากมีข้อบกพร่องประการใดในงานนิพนธ์นี้ ผู้จัดทำยินดีน้อมรับคำชี้แนะจากทุกท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

ธัญญา อุดมสุข

48920669: สาขาวิชา: การบัญชี; บช.ม. (การบัญชี)

คำสำคัญ: การตรวจสอบภายใน/ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ชัญญา อุดมสุข: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกรณีศึกษา
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (FACTORS AFFECTING TO AN EFFICIENCY
OF INTERNAL AUDITING OF BANK OF AGRICULTURE AND AGRICULTURAL
COOPERATIVES) อาจารย์ ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา, บช.ม.,
74 หน้า, ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบ
ภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และเพื่อรวบรวมความคิดเห็น และ
ข้อเสนอแนะ ของผู้รับตรวจ เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ
ภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ
พนักงานปฏิบัติงานสาขาในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 150 ชุด แต่ได้รับแบบสอบถามกลับ
จำนวน 138 ชุด เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจก
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t - Test และ
F - test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Scheffe และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติ
ไคสแควร์ (Chi - Square) ใช้ระดับความเชื่อมั่น โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาสาขาบัญชี การเงิน
การธนาคาร ในระดับปริญญาตรี ปัจจุบันตำแหน่งหัวหน้างาน มีอายุการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป
มีความรู้ความเข้าใจการสอบบัญชีของผู้รับตรวจ ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการ
ตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญด้านการรายงานและการติดตาม
ผลการตรวจสอบ รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ด้านกระบวนการและวิธีการ
ตรวจสอบ ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ และด้านการให้คำแนะนำ
ปรึกษา

48920669: MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC (ACCOUNTING)

KEYWORDS: INTERNAL AUDIT EFFICIENCY/ BANK OF AGRICULTURE AND
AGRICULTURE COOPERATIVES

THANANYA UDOMSUK: FACTORS AFFECTING TO AN EFFICIENCY OF
INTERNAL AUDITING OF BANK OF AGRICULTURE AND AGRICULTURAL
COOPERATIVES. ADVISOR: ASSOCIATED PROFESSOR SUCHART LAOPREEDA,
M.Acc. 74 P. 2013.

This Research aims to study factors affecting to an efficiency of internal auditing of Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives and to collect the opinions and recommendations of the auditing acceptor for use in improving, developing, and enhancing the efficiency of internal auditing of Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives. The populations used in this Research are the branch operating officers in the lower north region with 150 sets of questionnaire, 138 sets of which are returned to the Researcher. The Purposive Sampling is used as a tool in data collection is questionnaire, as divided into 3 Parts; namely, data analysis by frequency, percentage, mean, and standard deviation; hypothesis testing by using t - Test and F - test; and ScheffeTest for PairedDifferences by using Chi- Square at the confidence level of 95% and the statistical significance at the level of .05.

Results of Research

1. According to general information of the respondents, most of them have completed bachelor of accounting, or finance and banking, their current position is a chief with experiences of 10 years or more, and they know and understand the auditing in a moderate level.

2. According the factors affecting to an efficiency of internal auditing of Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives, overall opinion in respect of the factors affecting to an efficiency of internal auditing of Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives is in a high level. Upon consideration on an aspect basis, the respondents emphasize the auditing result reporting and following-up, and next in ranks are auditor's qualifications, auditing processes and procedures, expectations of the audited units from auditing, and recommendations and consultations so provided.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
2 ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	7
การตรวจสอบภายใน	8
มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	23
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	23
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	28
4 ผลการวิจัย	30
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการ ตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	32
ตอนที่ 3 ผลทดสอบสมมติฐาน	42
5 สรุปผลการวิจัย	53
การดำเนินการวิจัย	53
สรุปผลการวิจัย	53
ผลการทดสอบสมมติฐาน	56
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	67
ประวัติย่อของผู้วิจัย	74

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาวุฒิการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอายุการปฏิบัติงานความรู้ความเข้าใจในการสอบบัญชี	30
2	ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตาม ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	33
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร จำแนกตาม ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	34
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร จำแนกตาม ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ	36
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรจำแนกตาม ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาตรวจสอบ	37
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรจำแนกตาม ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ...	38
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร โดยรวม	39
8	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ การตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามตำแหน่งงานปัจจุบัน	40
9	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ การตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตาม สาขาที่สำเร็จการศึกษาปัจจุบัน	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	ทดสอบความแตกต่างระหว่างสาขาที่สำเร็จการศึกษากับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรสอบบัญชี 43
11	ทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 44
12	ทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ 46
13	ทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษาตรวจสอบ 46
14	ทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาพรวมตรวจสอบ 47
15	ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบตรวจสอบ 48
16	ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ 49
17	ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษา 50
18	ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ 51
19	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงิน สังกัดกระทรวงการคลัง เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีมีสาขากระจายอยู่ทุกอำเภอทั่วประเทศ วัตถุประสงค์ของธนาคารคือมุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือ การดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออาชีพใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้คนชนบททำอาชีพใหม่ ตลอดจนส่งเสริมให้สามารถประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง ในการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ ให้แก่ครอบครัว รวมทั้งให้บริการรับฝากเงิน และนำระบบเทคโนโลยี เข้าช่วยในการพัฒนาและนำเสนอบริการใหม่

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปัจจุบันมีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด มีจำนวน 75 สำนักงาน และสาขามีจำนวน 591 สาขา ผู้บริหารระดับสูงจึง ไม่สามารถดูแลควบคุมได้อย่างทั่วถึง จึงได้จัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อเป็นเครื่องมือที่ สำคัญของฝ่ายบริหาร เป็นหลักขององค์กรในด้านการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการ ปฏิบัติงาน และรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ตลอดจนความเสี่ยง ข้อบกพร่องใน การปฏิบัติงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความรัดกุม ถูกต้อง เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงการดำเนินงาน และช่วยให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

จากการตรวจสอบภายในสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรได้ ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องมี การประเมินถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในว่าสามารถปฏิบัติงาน ตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เนื่องจากจะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ได้ เปลี่ยนแนวคิดและทัศนคติที่บุคคลภายนอกมักมองในด้านลบ มาเป็นการส่งเสริมให้งานประสบ ผลสำเร็จหรือเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร เจริญ เจริญก้าวหน้า (2540) กล่าวว่าลักษณะงานตรวจสอบ ภายในที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ฝ่ายตรวจสอบจะต้องมีเสรีภาพใน การปฏิบัติงาน ปราศจากอิทธิพลแทรกแซงใด ๆ มีพนักงานที่ เป็นผู้ทรงทั้งความรู้ ความสามารถในการ ทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพ มีการบริหารงานภายในที่ดี รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบ จะต้องระบุ ขอบเขตการทำงาน และสรุปผลการตรวจสอบ รวมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๆ

Krunger, Steyn and Kearney (2002) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน พบว่า สถานที่ปฏิบัติงาน ประเภทของงานที่ตรวจสอบ วุฒิภาวะของผู้ที่ได้รับการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ส่วนระดับประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบ วัฒนธรรมการทำงาน และผู้ช่วยรายงานการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน

ชาญณูกร เพ็ญศิริ (2548) ศึกษาพบว่านโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีส่วนช่วยในการสนับสนุนและเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคาร ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเพื่อประโยชน์ต่อธนาคารต่อไป โดยปัจจัยเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้จากการทบทวนวรรณกรรมและใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ การให้คำแนะนำ ปรีกษา และความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจรับตรวจ เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

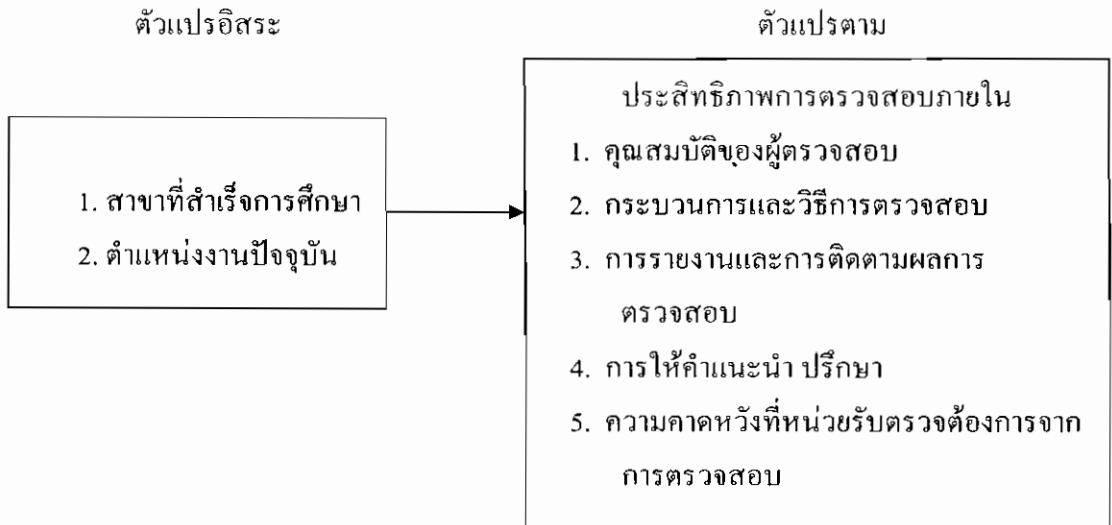
สมมติฐานของการวิจัย

ลักษณะงานตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ฝ่ายตรวจสอบจะต้องมีเสรีภาพในการปฏิบัติงาน ปราศจากอิทธิพลแทรกแซงใด ๆ มีพนักงานที่เป็นผู้ทรงทั้งความรู้ ความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพ มีการบริหารงานภายในที่ดี รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบ จะต้องระบุขอบเขตการทำงาน และสรุปผลการตรวจสอบ รวมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๆ (เจริญ เจษฎาวัดย์, 2540) การตรวจสอบภายในจะประสบความสำเร็จ จะต้องประกอบด้วย ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีคุณสมบัติที่ดีทั้งคุณสมบัติทางการศึกษา และคุณสมบัติส่วนตัว มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงานในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีระบบงานและการบริหารงานที่ดี ผู้รับตรวจมีความเข้าใจและยอมรับการตรวจ ทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับผู้รับตรวจ (จันทนา สาขากรและคณะ, 2548) นอกจากนี้ พบว่านโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีส่วนช่วยในการสนับสนุนและเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ชาญณรงค์ เพ็ญศิริ, 2548) ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงตั้งสมมติฐานว่า

- H_1 : ผู้รับตรวจที่มีสาขาที่สำเร็จการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน
- H_2 : ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน
- H_3 : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ
- H_4 : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ
- H_5 : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกาให้คำแนะนำ ปรีกษา
- H_6 : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ศึกษาได้กำหนด ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่จะใช้เป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนา และเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในงานด้านการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. เป็นแนวทางในการให้การศึกษาแก่ผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและเพิ่มความร่วมมืออันนำมาซึ่งประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านเวลา เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้รับตรวจต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในช่วงเวลาเดือนสิงหาคม - เดือนกันยายน 2554
2. ขอบเขตด้านประชากร เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้รับตรวจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 50 สาขา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปัจจัยแวดล้อมการทำงาน คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ การให้คำแนะนำ ปรีกษา และความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ
4. ตัวแปรในการศึกษา การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีตัวแปรในการศึกษา ดังนี้
  - 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่
    - 4.1.1 สาขาที่สำเร็จการศึกษา
    - 4.1.2 ตำแหน่งงานปัจจุบัน
  - 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน
    - 4.2.1 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ
    - 4.2.2 กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ
    - 4.2.3 การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ
    - 4.2.4 การให้คำแนะนำ ปรีกษา
    - 4.2.5 ความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ข้อจำกัดของการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดังนั้น ปัจจัยแวดล้อมการทำงานซึ่งเป็นพนักงานรับตรวจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผลสรุปที่ได้จากการวิจัย สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานตรวจสอบภายในได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการตรวจสอบของหน่วยงานที่อาจเปลี่ยนแปลงไป

นิยามศัพท์

การตรวจสอบภายใน หมายถึง การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้ องค์กรบรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความ เสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล อย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ

ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง พนักงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรที่ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานตรวจสอบให้สำเร็จลุล่วง ทั้ง ด้านการตรวจสอบ การวิเคราะห์ประเมินผล การให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนถึงการ รายงานและการติดตามผล โดยผลงานที่ได้มีคุณภาพ

ผู้รับตรวจ หมายถึง พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่ปฏิบัติงาน ที่สาขาที่ได้รับการตรวจ

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในเรื่อง ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. การตรวจสอบภายใน
3. มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่อำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกร ทั้งในด้านเกษตรกรโดยตรงและสถาบันเกษตรกร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์มุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริม อาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรสามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวเกษตรกร รวมทั้งให้บริการรับฝากเงิน เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

ในปัจจุบัน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีการจัดโครงสร้างองค์กรในลักษณะของการกระจายอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบ โดยแบ่งส่วนงาน ปฏิบัติการ เป็นลำดับชั้นดังนี้

1. ระดับฝ่าย จำนวน 22 ฝ่าย
2. ระดับกอง จำนวน 49 กอง
3. ระดับสำนัก จำนวน 10 สำนัก
4. ระดับกลุ่มงาน จำนวน 1 กลุ่มงาน
5. ระดับสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดละสาขาประกอบด้วย
  - 5.1 สำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัด จำนวน 75 สำนักงาน

- 5.2 ตลาดกลาง จำนวน 1 แห่ง
- 5.3 สาขาจำนวน 591 สาขา
- 5.4 กองทุนธนาคารอิสลาม จำนวน 90 แห่ง
- 5.5 สาขาย่อย จำนวน 371 สาขา
- 5.6 หน่วยอำเภอ 956 หน่วย

การตรวจสอบภายใน

ความหมายของการตรวจสอบภายใน

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Institute of Internal Auditors: IIA) ได้ให้ความหมายหรือคำนิยามของการตรวจสอบภายในไว้ว่า การตรวจสอบภายใน (Internal Auditing) คือ การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล อย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ

การตรวจสอบภายในเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยพนักงานขององค์กรในการสอบทาน วิเคราะห์ และประเมินผล การปฏิบัติงานของพนักงานทั่วทั้งองค์กรในเรื่องการบัญชีการเงินและการปฏิบัติงานทั้งหมดอย่างอิสระเพื่อเป็นกลไกทางการควบคุมที่สำคัญของฝ่ายจัดการในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการควบคุมกิจการที่ดี ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรให้เป็นที่ไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (เจริญ เกษภู่วัลย์, 2545, หน้า 15)

สรุปได้ว่า การตรวจสอบภายในเป็นกิจกรรมอิสระที่จัดให้มีเพื่อให้บริการด้านการประเมินผลที่เที่ยงธรรม และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มคุณค่าและการปรับปรุงการปฏิบัติการสำหรับองค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่กำหนดโดยการนำแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีระเบียบวิธีมาใช้ในการประเมินและปรับปรุง ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการตรวจสอบภายใน

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายในไว้ว่า “การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และกระบวนการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ”

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (2548, หน้า 14) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน คือ การประเมินการควบคุมขององค์กรเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ภายใต้ค่าใช้จ่ายและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม โดยความเสี่ยงของกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กรจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางการทำงานของกิจกรรม การตรวจสอบภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการตรวจสอบภายใน ซึ่งหมายถึงการจัดแผนงานตรวจสอบภายในจากข้อมูลของการวิเคราะห์ความเสี่ยงขององค์กร และขอบเขตของการตรวจสอบภายใน หมายถึง การทดสอบและการประเมินความเพียงพอและความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในขององค์กร และคุณภาพของการปฏิบัติงานทุกกิจกรรมภายในองค์กร

ประเภทของงานตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายในเมื่อพิจารณาถึงการให้บริการของการตรวจสอบภายใน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. บริการให้คำความเชื่อมั่น หมายถึง การตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเที่ยงธรรม เพื่อนำมาประเมินผลอย่างเป็นอิสระในกระบวนการบริหารความเสี่ยงการควบคุมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กร โดยต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบตามมาตรฐานวิชาชีพ และยึดผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งอาจแบ่งได้หลายประเภท คือ

1.1 การตรวจสอบการดำเนินงาน คือ การตรวจสอบเพื่อประเมินระบบการควบคุมภายใน และประเมินคุณภาพของการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรมีความมั่นใจว่าแต่ละหน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในที่ดี และการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน คือ การตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานระบบงานต่าง ๆ ของแต่ละกิจกรรมตามที่ฝ่ายบริหารกำหนด โดยมุ่งเน้น ความมีประสิทธิภาพ ความมีประสิทธิภาพ และความประหยัด

1.3 การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ คือ การตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรว่าเป็นไปตามข้อกำหนดทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร การตรวจสอบประเภทนี้อาจถือเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบทางการเงิน หรือการตรวจสอบการดำเนินงาน หรือจะทำการตรวจสอบแยกโดยเฉพาะ

1.4 การตรวจสอบทางการเงิน คือ การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงการดูแลป้องกันทรัพย์สิน และประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของระบบงานต่าง ๆ ว่ามีความเพียงพอที่จะมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่บันทึกและ

ปรากฏในบัญชี รายงาน ทะเบียน และเอกสารต่าง ๆ ถูกต้องและสามารถสอบทานได้ รวมทั้งสามารถป้องกันการรั่วไหล สูญหายของทรัพย์สินต่าง ๆ ได้

1.5 การตรวจสอบสารสนเทศ คือ การตรวจสอบงานที่ใช้ระบบสารสนเทศในการดำเนินงาน การตรวจสอบประเภทนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานตรวจสอบภายในทั้งการตรวจสอบทางการเงินหรือการตรวจสอบการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความปลอดภัยของระบบงานสารสนเทศ เพื่อให้ทราบถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

1.6 การบริการให้ความเห็นทางวิชาชีพในเรื่องต่าง ๆ คือ การตรวจสอบในเรื่องอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายมาจากฝ่ายต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบกรณีที่มีการทุจริตหรือการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริต ผิดกฎหมาย การตรวจสอบภายในจะดำเนินการตรวจสอบเพื่อค้นหาสาเหตุข้อเท็จจริง รวมถึงผลเสียหายที่เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น และผู้รับผิดชอบพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการป้องกัน

2. บริการให้คำปรึกษา หมายถึง กิจกรรมการให้คำแนะนำ และการให้บริการที่เกี่ยวข้องขององค์กร ลักษณะและขอบเขตของงานเป็นไปตามความตกลงร่วมกันกับองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่า และปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กร กิจกรรมงานให้คำปรึกษา เช่น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ การอำนวยความสะดวก การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม

คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน

กรมบัญชีกลาง (2538, หน้า 82) กล่าวว่า ผู้ตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. คุณวุฒิขั้นต่ำ ระดับปริญญาตรี
2. มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงานตรวจสอบ
3. มีความเข้าใจในหลักการบริหารที่ดีสามารถประเมินผลการบริหารงานได้
4. มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศของกิจการ
5. มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ
6. มีความคิดริเริ่ม ช่างสังเกต และมีไหวพริบดี
7. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
8. มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

เจริญ เกษญาวัลย์ (2546, หน้า 71-74) กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน โดยจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. คุณสมบัติทางการศึกษา

1.1 คุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ตรวจสอบภายในควรเป็นผู้สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรี ในองค์การธุรกิจทั่วไปควรสำเร็จปริญญาทางการบัญชีหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริหารธุรกิจ การเงินการธนาคาร เศรษฐศาสตร์ หรือในองค์การธุรกิจอุตสาหกรรม ก็ควรสำเร็จปริญญาตรีทางวิศวกรรมอุตสาหกรรม หรือวิศวกรรมที่เป็นงานหลักขององค์การอุตสาหกรรม การผลิตนั้น หรือผู้ตรวจสอบภายในของสถาบันการศึกษา หรือของโรงพยาบาล ก็ควรเป็นผู้สำเร็จวิชาการด้านการศึกษา หรือการแพทย์ เป็นต้น

1.2 การฝึกอบรมคุณวุฒิทางการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป อาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบจริง เพราะส่วนใหญ่ของผู้ผ่านสถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจะมีความรู้ทางวิชาการเท่านั้น การผ่านการฝึกอบรมพิเศษในหลักสูตรต่าง ๆ โดยเฉพาะ หลักสูตรการฝึกอบรมที่จัดโดยสถาบันการฝึกอบรมภาคเอกชนเกี่ยวกับหลักสูตรการตรวจสอบระดับต่าง ๆ ที่ให้การฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยตรง เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างหนึ่ง

2. คุณสมบัติเฉพาะตัว ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีคุณสมบัติส่วนตัวของความเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี ที่อาจจำแนกภาพออกได้ 2 ภาพ คือ

2.1 ภาพของความเป็นผู้ตรวจสอบมืออาชีพ ความเป็นผู้ตรวจสอบมืออาชีพ อาจมองเห็นได้ อาจสัมผัสได้จากบุคคลที่มีบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้

- 2.1.1 เป็นผู้มีความรู้เรื่องเทคนิคการตรวจสอบอย่างดีเยี่ยม
- 2.1.2 เป็นผู้ที่มีความตรงไปตรงมาและกล้าหาญ
- 2.1.3 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และองค์การ
- 2.1.4 เป็นผู้มีความยุติธรรมและมีคุณธรรม
- 2.1.5 เป็นผู้ที่มีความความกตัญญูรู้คุณคน และมีความจงรักภักดีต่อองค์การ
- 2.1.6 เป็นผู้ที่มีความสุภาพอ่อนน้อม ไม่เป็นคนก้าวร้าวหยาบคาย
- 2.1.7 เป็นผู้ที่มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด ไหวพริบดี และทันคน

2.2 ภาพของความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี คุณสมบัติของความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นส่วนประกอบสำคัญของคุณสมบัติที่ต้องการอีกอย่างหนึ่ง โดยควรเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- 2.2.1 เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นมิตรกับผู้คนทั่วไป
- 2.2.2 เป็นผู้ที่รู้จักหักทักทาย โอบอ้อมอารีกับเพื่อนร่วมงาน และผู้ที่ติดต่อเกี่ยวข้องด้วย
- 2.2.3 เป็นผู้ที่มีอารมณ์ดีมีความยิ้มแย้มแจ่มใส

- 2.2.4 เป็นผู้ที่มีน้ำใจคนน้ำทนและรู้จักการข่มใจใจได้อย่างดี
- 2.2.5 เป็นผู้ที่รู้จักการอภัยให้ผู้อื่นและรู้จักขอโทษเมื่อทำผิดพลาด
- 2.2.6 เป็นผู้ที่จำชื่อคนได้แม่น และเรียกชื่อได้อย่างถูกต้อง
- 2.2.7 เป็นผู้ที่มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงผู้อื่น
- 2.2.8 เป็นคนรู้จักถ่อมตน และมีความสุขพออ่อนโยน
- 2.2.9 เป็นคนที่ระมัดระวังต่อการใช้คำพูด หรือการวิพากษ์วิจารณ์คนอื่น
- 2.2.10 เป็นคนที่รู้จักสนใจผู้อื่นด้วยมิตรไมตรี และให้ความเอื้อเฟื้อ
- 2.2.11 เป็นคนคงเส้นคงวา เสมอต้นเสมอปลาย
- 2.2.12 เป็นคนที่มีความสามารถในการสื่อความและการนำเสนอ
- 2.2.13 เป็นคนยอมรับฟังความเห็นผู้อื่น และพร้อมต่อการรับฟังเสมอ
- 2.2.14 เป็นคนรู้จักแต่งกายอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อม
- 2.2.15 เป็นคนมีอารมณ์ขัน

ศจิริคณ์ เมธีสุภาพ (2539) กล่าวว่าผู้บริหารควรที่จะเลือกผู้ตรวจสอบภายในที่จะทำให้งานตรวจสอบประสบความสำเร็จ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบควรมีดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการตรวจ สามารถติดต่อประสานงานกับบุคคลในฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรได้เป็นอย่างดี
  2. เป็นผู้ที่มีทัศนคติและจุดมุ่งหมายที่ดีในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความซื่อสัตย์และสามารถเก็บความลับจากการตรวจสอบได้
  3. เป็นคนที่สุภาพอ่อนโยน ถ่อมตน รวมทั้งเป็นคนช่างสังเกต
  4. เป็นบุคคลที่ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นและตัดสินใจด้วยความเที่ยงธรรม
  5. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น บัญชี การตลาด บุคคล การบริหาร องค์กร
  6. รู้หน้าที่ อดทน เสียสละ ยอมรับเหตุผลและสถานการณ์ในองค์กรขณะนั้น บางครั้งความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในอาจไม่เป็นที่ยอมรับของผู้รับการตรวจ ก็ต้องยอมรับความผิดหวัง
  7. การจัดทำรายงานการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบ ควรรายงานแต่สิ่งที่เป็นความจริงเท่านั้น รายงานควรมีความชัดเจน กะทัดรัด เสนอปัญหาตรงประเด็น และมีคุณค่าในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
- จากคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในดังกล่าว สามารถสรุปได้เป็น 2 ด้านคือ

1. คุณสมบัติด้านการศึกษา คือควรเป็นผู้สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีทางการบัญชี และหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจที่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในปฏิบัติงาน

2. คุณสมบัติด้านคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตรวจสอบภายใน คือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการตรวจ สุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการตรวจ มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศขององค์กร มีความสามารถและความชำนาญในการตรวจสอบ พร้อมทั้งการจัดทำรายงานการตรวจสอบและการนำเสนอ

ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบ

เจริญ เจษฎาวุธ (2540) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้งานตรวจสอบมีประสิทธิภาพคือความเป็นอิสระ และเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีพแขนงนี้ การที่จะให้ฝ่ายตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ฝ่ายตรวจสอบจะต้องมีเสรีภาพในการปฏิบัติงานโดยปราศจากอิทธิพลแทรกแซงใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการตัดสินใจเลือกตรวจสอบหน่วยงานใด ๆ หรือจะทำการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น

ฝ่ายตรวจสอบจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่หรือไม่เพียงใด ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขพื้นฐาน 3 ประการ ดังนี้

1. สิทธิที่จะเข้าถึง (The Right to Access) หมายถึงว่า หน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องได้รับสิทธิ หรือจะต้องได้รับมอบอำนาจที่จะดำเนินการตรวจสอบตามกระบวนการตรวจสอบทั้งหมดได้อย่างพอเพียง

2. เสรีภาพในการสอบทาน (Freedom to Review) หมายถึงว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีเสรีภาพอย่างเพียงพอ ในการดำเนินการตรวจสอบโดยปราศจากอุปสรรคหรือถูกกีดกันขัดขวาง หรือปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

3. หน่วยงานตรวจสอบภายใน จะต้องไม่มีอำนาจสั่งการ เพราะหากหน่วยงานตรวจสอบภายในมีอำนาจสั่งการ หรือรับผิดชอบ โดยตรงต่อการบริหารงานแล้ว ย่อมจะทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อการออกความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ เพราะผู้ตรวจสอบภายในมีส่วนผูกพันต่อส่วนได้ส่วนเสีย กับกิจกรรมที่ตนปฏิบัติเอง และจะต้องทำการตรวจสอบเองด้วย

การบริหารงานภายในฝ่ายตรวจสอบ

การบริหารงานภายในฝ่ายตรวจสอบ หากมีการจัดระบบไว้เป็นอย่างดี จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่การตรวจสอบภายใน การบริหารงานภายในที่ดีมีองค์ประกอบสำคัญคือ

1. การวางแผน การวางแผนควรเริ่มต้นด้วยแผนการทำงานระยะยาว คือการวางแผน การตรวจสอบทุก ๆ หน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบทำการตรวจสอบ การวางแผนที่ดีจึงหมายถึง การวางแผนกำลังคน วิธีการทำงาน ให้สามารถตรวจสอบครอบคลุมได้ทั่วทุกจุดที่สำคัญ มีความเสี่ยงสูง หรือจุดที่เกิดปัญหาอยู่เสมอ ความถี่ในการตรวจสอบ ปริมาณการทดสอบ ขอบเขต หรือระยะเวลาในการตรวจสอบ จัดไว้ได้อย่างเหมาะสม และการวางแผนการตรวจสอบประจำปี แต่ละปีได้จัดทำรายละเอียดประกอบไว้อย่างครบถ้วน

2. การควบคุมการปฏิบัติงานตรวจสอบ การควบคุมการทำงานของพนักงานตรวจสอบ และการสอบทานผลการตรวจสอบ ควรกำหนดไว้เป็นระเบียบปฏิบัติ เพราะงานตรวจสอบมิใช่ หมายความว่าเพียงแต่การควบคุมติดตามการปฏิบัติงานภาคสนามของผู้ตรวจสอบภายในเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการวางแผนการทำงานตั้งแต่ต้นจนจบการทำงาน และยังหมายรวมถึง การปรึกษาหารือหัวหน้าหน่วยรับตรวจ หรือในเรื่องของการทบทวนกระดาษทำการ และการวางแผนการตรวจสอบครั้งต่อไป

3. เครื่องมือตรวจสอบ การที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติได้มาตรฐานตามที่ วางไว้ เป็นไปตามนโยบายและระบบปฏิบัติภายในฝ่ายตรวจสอบนั้น คณะผู้ตรวจสอบภายในควร จะต้องมีคู่มือการตรวจสอบที่สมบูรณ์แบบ เพราะการจัดเตรียมคู่มือจะเป็นเครื่องช่วยชี้แนะวิธี ปฏิบัติที่ถูกต้อง ป้องกันความเข้าใจผิด และช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบปฏิบัติงานใน แนวทางหรือมาตรฐานเดียวกัน

4. การให้ความรู้เพิ่มเติม การให้ความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องในเรื่องของการอบรมหรือ การฝึกงาน โดยเฉพาะการฝึกตรวจหรืองานภาคสนาม ควรถือเป็นหลักสูตรที่สำคัญที่สุดสำหรับการ พัฒนาผู้ตรวจสอบภายใน

5. หลักฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบ การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบส่วนใหญ่ คือ การรวบรวมหลักฐานจากการตรวจสอบจนเพียงพอต่อการที่ผู้ตรวจสอบจะลงความเห็นหรือให้ ความเห็นหรือเสนอแนะในเรื่องใดออกไป หลักฐานการตรวจสอบจะเป็นเครื่องพิสูจน์ข้อเท็จจริง อันนำไปสู่ความเชื่อถือนในสิ่งที่ถูกพิสูจน์นั้น บางกรณีผู้ตรวจสอบและผู้ควบคุมงานตรวจสอบ ยังอาจใช้หลักฐานที่ผู้ตรวจสอบรวบรวมมาใช้เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายในอีก ทางหนึ่งด้วย

หลักฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีระบบการจัดเก็บที่ดี สะดวกต่อการอ้างอิงหรือ ค้นหา และการกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบไว้ จะช่วยให้ การทำงานมีหลักฐานว่า โปรแกรมการตรวจสอบทุก โปรแกรมและทุกขั้นตอน การทำงานได้จัดทำ ไว้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ และได้รับการสอบทาน โดยผู้ควบคุมงานตรวจสอบที่รับผิดชอบในเรื่อง

เหล่านี้

6. การรายงานผลการตรวจสอบ เมื่อเสร็จสิ้นการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอตรงต่อผู้ควบคุมงานตรวจสอบ รายงานลักษณะนี้ควรประกอบด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการทำงาน และสรุปผลการตรวจ รวมทั้งรายงานเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบที่ใช้ไปจริงกับงบประมาณที่ตั้งไว้ ส่วนเรื่องของความเห็น ข้อเสนอแนะที่สำคัญและต้องมีการปรับปรุงแก้ไข แต่พบว่ายังไม่ได้ดำเนินการ ควรจัดลำดับความสำคัญไว้ในลำดับต้น และการปฏิบัติงานของทุก ๆ หน่วยทั้งองค์กรอย่างน้อยควรมีการรายงานผลการตรวจสอบปีละครั้งหรืออาจมากกว่านั้น

7. การติดตามผลการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำรายงานติดตามผลการตรวจสอบเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อผู้บริหารเพื่อให้ทราบในเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการติดตามประเมินผล ผลของการตรวจสอบในเรื่องที่ได้ทำการติดตามและประเมินผล ความคืบหน้าของหน่วยรับตรวจในการปรับปรุงแก้ไข สรุปผลการดำเนินการดังกล่าว ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะหากยังต้องมีการดำเนินการอย่างอื่นต่อไป

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับตรวจกับผู้ตรวจสอบ

ผู้รับตรวจ คือบุคลากรอื่นทุกคนในหน่วยงาน นอกเหนือจากกลุ่มผู้บริหารสูงสุดและผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายใน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้รับตรวจที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบภายใน ได้แก่

1. ผู้รับตรวจไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ และไม่เห็นความสำคัญของงานตรวจสอบ
2. เกิดการต่อต้านหรือไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจสอบภายใน
3. ผู้รับตรวจไม่ให้การยอมรับผู้ตรวจสอบภายใน
4. ผู้รับตรวจเห็นว่าผู้ตรวจสอบภายในก้าวก่ายงานของตน
5. ผู้รับตรวจที่มาจากสายวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยีสาขาต่าง ๆ มักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับระบบงานและชอบทำงานข้ามขั้นตอนเสมอ (นนทพล นิมสมบุญ, 2537, หน้า 55)

ดังนั้น ผู้ตรวจสอบภายในควรต้องเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้รับการตรวจ โดยใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงการดำเนินคดีกับผู้รับการตรวจ แต่ให้ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ควรให้ความรู้แก่ผู้รับการตรวจ เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารระดับสูง ทราบถึงปัญหาสัมพันธภาพในการตรวจสอบเพื่อให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้บริหารกับการตรวจสอบภายใน

ผู้บริหารควรเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน รวมทั้งวิธีการอันเหมาะสมที่จะนำเอาการตรวจสอบภายในมาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนของการควบคุมทางบริหาร เพื่อนำไปสู่ผลแห่งการเพิ่มกำไรให้องค์กรตามเป้าหมาย (ศจีรัตน์ เมธีสุภาพ, 2539)

งานตรวจสอบภายในช่วยงานผู้บริหารได้ทั้งในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม เนื่องจากงานตรวจสอบภายในจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสอดส่องดูแลการนำทรัพยากรภายในหน่วยงานมาใช้อย่างระมัดระวังรอบคอบให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะช่วยป้องกันและบรรเทาการรั่วไหลการทุจริตหรือความเสียหายอื่นใดที่เป็นอันตรายต่อกิจการได้ ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต้องตระหนักและถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ความสนับสนุนอย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง และเพียงพอแก่งานด้านการตรวจสอบภายในโดยเข้าไปมีบทบาทหน้าในการช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีในหน่วยงานถึงวัตถุประสงค์หรือจุดหมายของงานตรวจสอบภายในและพัฒนาให้เกิดบรรยากาศที่ดีและจำเป็นในการสร้างความยอมรับให้เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือที่ดีต่อกันอันเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จ

นนทพล นิ่มสมบุญ (2537, หน้า 53-56) กล่าวว่า การตรวจสอบภายในที่ล้มเหลวในหน่วยงานที่เกิดขึ้นจากผู้บริหารระดับสูง มีดังนี้

1. มิได้จัดให้สำนักงานตรวจสอบภายในหรือผู้ตรวจสอบภายในขึ้นตรงกับผู้บริหารสูงสุดหรือผู้บริหารที่มีอำนาจเพียงพอของหน่วยงาน ทำให้ขาดความเป็นอิสระที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่และการนำเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติไว้ประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารไม่จัดเวลาให้กับงานตรวจสอบภายในอย่างเพียงพอ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความท้อแท้ใจ
3. ผู้บริหารมอบหมายงานไม่ตรงกับหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
4. ผู้บริหารไม่เข้าใจหลักการบริหารที่ดีจึงไม่ให้ความสนใจกับงานตรวจสอบภายในหรือจัดระดับความสำคัญของงานนี้ไว้ในระดับต่ำ
5. ผู้บริหารแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในที่ไม่มีความสามารถ มีปัญหาด้านการติดต่อประสานงานบางครั้งแต่งตั้งผู้ที่ไม่ทราบว่า จะมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ณ ที่ใดได้แล้วเป็นผู้ตรวจสอบภายใน ที่ถูกต้องผู้ตรวจสอบภายในต้องเป็นผู้มีสติปัญญา ความคิดริเริ่ม สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย
6. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนงานตรวจสอบภายในอย่างเหมาะสม
7. ผู้บริหารหมั่นเวียนโยกย้ายเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในเข้า – ออกบ่อยครั้งเกินควร

หรือจัดอัตรากำลังให้ไม่เพียงพอหรือให้เงินเดือนต่ำ
ผู้บริหารควรกระทำในสิ่งต่อไปนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมของการตรวจสอบภายในที่ดี คัดเลือกบุคคลที่จะตั้งเป็นผู้ตรวจสอบภายในให้เหมาะสม แสดงออกถึงการให้ความสำคัญแก่งานนี้ให้ทราบทั่วกัน พบกับผู้ตรวจสอบภายในเป็นระยะและพิจารณาข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในโอกาสแรก ๆ
2. จัดให้กิจกรรมการตรวจสอบภายในดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอในองค์กร โดยให้แทรกอยู่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการทำงานปกติ เพื่อให้ผู้ถูกตรวจเห็นเป็นเรื่องธรรมดา ไม่เกิดการตื่นตระหนกตกใจ และช่วยลดการต่อต้านของผู้รับตรวจ
3. พัฒนาการตรวจสอบให้เป็นแรงผลักดันในเชิงสร้างสรรค์ (Positive Force) โดยสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากกว่าการจับผิดสิ่งที่ผ่านมาแล้ว
4. จัดให้งานตรวจสอบภายในแพร่กระจายไปให้ทั่วถึงทุกกิจกรรมงานในองค์กร

มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน

1. เพื่อให้ผู้บริหารทุกระดับ คณะกรรมการ ผู้สอบบัญชีและบุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์กร ทราบถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และข้อปฏิบัติหลักของการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในอย่าง ที่ควรจะเป็น
  2. เพื่อกำหนดขอบเขตหรือกรอบในการทำงานและการเพิ่มคุณค่างานตรวจสอบภายใน ในวงกว้าง
  3. เพื่อกำหนดมาตรฐานในการวัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือ ผู้ตรวจสอบ
  4. เพื่อสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการและการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นในองค์กร
- ส่วนประกอบของมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน
- มีการปรับปรุงมาตรฐานใหม่เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 โดยกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ
1. มาตรฐานทางด้านคุณสมบัติ เกี่ยวกับลักษณะขององค์กร และบุคลากรที่ทำหน้าที่การตรวจสอบภายใน
  2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับลักษณะของงานตรวจสอบภายใน และหลักเกณฑ์ทางคุณภาพ

3. มาตรฐานการนำไปปฏิบัติ สำหรับกิจกรรมให้หลักประกัน และกิจกรรมให้คำปรึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจวรรณกรรมทางด้านผลการศึกษาที่ใกล้เคียงหัวข้อการศึกษา พบว่ามีเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

สันสนีย์ เรืองกรี (2541) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ตรวจที่มีต่อผู้ตรวจสอบภายในของธนาคารไทย และศึกษาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติของผู้รับตรวจที่มีต่อผู้ตรวจสอบภายในของธนาคารไทยพบว่า ผู้จัดการสาขาให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับมาก รายงานการตรวจสอบเกี่ยวข้องกับประเมินผลปฏิบัติงานของผู้รับตรวจในระดับมาก ผู้รับตรวจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในทางด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ผู้รับตรวจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในทางด้านวิธีการตรวจสอบ เครื่องมือในการตรวจสอบ ระยะเวลาในการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบ ผู้รับตรวจที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน ผู้รับตรวจที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

ชาญนุกร เพ็ญศิริ (2548) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในในมุมมองของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านั้นกับประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระ คือ 1. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ได้แก่ นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และความพร้อมของระบบงานและสารสนเทศมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย 2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน ได้แก่ ความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายในและความรู้ทักษะ และมนุษยสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการประสานงานของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับเห็นด้วย 3. ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ขนาดของกิจการ และความเข้าใจและยอมรับของผู้รับการตรวจอยู่ในระดับเห็นด้วย

ปัจจัยโครงสร้างองค์กรและปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน ส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในทุกด้าน ส่วนขนาดกิจการส่งผลกระทบต่อความมี

ประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในเฉพาะด้านการดูแลกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัทให้มีความถูกต้อง การดูแลระบบควบคุมภายในของบริษัทให้มีความน่าเชื่อถือ การดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้สัญญาเตือนภัยล่วงหน้า และความมีประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในในภาพรวม และความเข้าใจและยอมรับของผู้รับการตรวจสอบผลกระทบต่อความมีประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในด้านการดูแลกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัทให้มีความถูกต้อง การดูแลระบบควบคุมภายในของบริษัทให้มีความน่าเชื่อถือ การดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน การให้สัญญาเตือนภัยล่วงหน้า และความมีประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในในภาพรวม

อารวย คิลีส (2549) ศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน: ศึกษาเฉพาะกรณีของฝ่ายตรวจสอบ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระดับประสิทธิผลและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุง ระบบการทำงานให้เกิดประสิทธิผลและบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขององค์การ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรของฝ่ายตรวจสอบ ประชากร มีจำนวน 136 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และ ไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วุฒิกการศึกษาส่วนใหญ่จบด้านเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความชำนาญอยู่ในระดับปานกลาง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน โดยรวมพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา วุฒิกการศึกษาที่สำเร็จ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน แต่ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายในจะมีแผนการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ขอบเขตของงาน เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจนกำหนดไว้ ประกอบกับ พนักงานตรวจสอบภายในจะได้รับการฝึกอบรมเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งในการทำงานจะแบ่งพนักงานเป็นทีม ซึ่งแต่ละทีมจะจัดพนักงานที่มีความรู้ด้านสินเชื่อ บัญชี และเรื่องทั่วไป เพื่อช่วยเสริมให้ทีมงานปฏิบัติงานได้ประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ทวีศักดิ์ พันสวัสดิ์ (2550) ศึกษาคุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของสาขาธนาคารออมสินภาค 11 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

3 ประการคือ 1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้จัดการและผู้ช่วยผู้จัดการประจำสาขาที่รับการตรวจสอบ ภายในของสาขาธนาคารออมสินภาค 11 เกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน 4 ด้าน คือ คุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ และการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา 2. ศึกษาคุณสมบัติของผู้รับตรวจ ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ที่มีผลต่อความคิดเห็นดังกล่าว และ 3. รวบรวมปัญหา อุปสรรคกับข้อเสนอแนะของผู้รับตรวจเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา และเพิ่ม ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับตรวจมีความคิดเห็นในภาพรวมและราย ด้านเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นด้านคุณลักษณะ ของผู้ตรวจสอบภายใน การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ และการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ทุกเรื่องอยู่ในระดับสูง ขณะที่ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับสูง ยกเว้นเรื่องความเพียงพอของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยในการตรวจสอบภายใน ความละเอียดรัดกุมของการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในและความเสี่ยงกับ การสำรวจ เบื้องต้นก่อนการตรวจสอบ ที่มีความเห็นระดับปานกลาง

ประทุม ภูพัฒน์ (2552) ศึกษาทัศนคติของผู้รับการตรวจที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบ ภายในบริษัท จันทวนิชย์ ซีเคียวริตี้พรีนซ์ดิง จำกัด การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติ ของผู้รับการตรวจที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในบริษัท จันทวนิชย์ ซีเคียวริตี้พรีนซ์ดิง จำกัดว่า ได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติ และด้านการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานในหน่วยงานของผู้รับ การตรวจ จำนวน 328 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทัศนคติของผู้รับการตรวจที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายใน เท่ากับ 0.8638 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด หรือคันทเนสต์ ที่3 และสถิติค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้รับการตรวจส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี อายุงาน 1-3 ปี ตำแหน่งระดับ พนักงานสังกัดหน่วยงานฝ่ายผลิต ประสบการณ์ในการได้รับการตรวจสอบ 1-2 ครั้งต่อปี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบระดับมาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบ ภายในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในระดับสูง

2. ผู้รับการตรวจส่วนใหญ่มีทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในว่าได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายใน ด้านคุณสมบัติและด้านการปฏิบัติในระดับดี

3. ผู้รับการตรวจที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำกับทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในว่าปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายใน ด้านคุณสมบัติ ด้านการปฏิบัติงานและโดยรวมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

4. ผู้รับการตรวจที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำกับทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในว่าปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายใน ด้านคุณสมบัติ ด้านการปฏิบัติงานและโดยรวมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

5. ผู้รับการตรวจที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในแตกต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในบริษัท จันทฉิมชัย ซีเคียวริตี้พรีนซ์ที่ตั้ง จำกัดว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพตรวจสอบภายใน โดยรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พระนันท์ บัตรจตุรัส (2553) ศึกษาคุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของ สวทช. จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ และด้านการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา 2. ศึกษาคุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของ สวทช. 3. เพื่อรวบรวมปัญหา หรือสิ่งที่คาดหวังจากผู้ตรวจสอบภายในของผู้รับตรวจ อุปสรรคของผู้รับตรวจ และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของ สวทช. กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการฝ่าย/ ผู้อำนวยการ โครงการฯ หัวหน้างาน หรือเทียบเท่า เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2552 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่าลิเคิร์ต และคำถามปลายเปิดที่ส่งทางอีเมลล์และส่งตรงถึงมือผู้รับตรวจ มีอัตราการตอบกลับและแบบสอบถามมีความสมบูรณ์จำนวน 36 ชุด นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยค่าสถิติ t กับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่าย/ผู้อำนวยการ โครงการฯ หัวหน้างานหรือเทียบเท่า เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกลุ่มที่รับผิดชอบในการประสาน แลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น ส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรีและโทใกล้เคียงกัน และปฏิบัติงานในตำแหน่ง 5-10 ปีมากที่สุดร้อยละ 38.88 ความคิดเห็นของผู้รับตรวจในภาพรวมและรายด้านเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับสูง ยกเว้นรายด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับสูงมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คุณสมบัติของผู้รับตรวจ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นคุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน ส่วนในด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการตรวจสอบภายใน พบว่า ปัญหาจากการตรวจสอบภายใน พนักงานตรวจสอบภายในมีจำนวนไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ผู้ตรวจสอบภายในขาดความรู้ในเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาสูงขึ้น อุปสรรคในการตรวจสอบภายใน คือ สถานที่ของหน่วยรับตรวจไม่เอื้ออำนวย ผู้รับตรวจมีภารกิจมาก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเพียงพอ สุดท้ายผู้รับตรวจได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบภายใน ดังนี้คือ ทีมตรวจสอบภายในควรเรียนรู้พัฒนาเทคนิคใหม่ เร่งสร้างบุคลากรให้มีทักษะเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควรวางแผนอัตรากำลังและการดำเนินงานอย่างมีกลยุทธ์รัดกุม ควรจัดทำรายงานผลการตรวจสอบให้ทันท่วงที่ไม่ล่าช้า ผู้ตรวจสอบภายในควรตระหนักการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของผู้รับตรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดและเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของกิจการในภาพรวม การตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องดำเนินการ กำหนด เป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจ ขอบเขต และแนวทางการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานในด้าน ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล และการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ตลอดจนการบริหารด้านต่าง ๆ ทำการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารงาน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า สาขาที่สำเร็จ การศึกษา และตำแหน่งงานปัจจุบันของผู้รับตรวจมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในหรือไม่ โดยแบ่งความคิดเห็นต่อ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ กระบวนการ วิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผล การให้คำแนะนำ ปรีกษา ความคาดหวังของหน่วยรับตรวจ ตลอดจนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้กิจการมีการบริหารจัดการที่ดี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามนโยบายที่กำหนด อันก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่องค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ปัจจัยแวดล้อมการทำงานประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ การให้คำแนะนำ ปรีกษา และความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ พร้อมทั้งรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้รับตรวจจากพนักงานปฏิบัติงานสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวนในเขตภาคเหนือตอนล่าง สาขาละ 15 คน ประชากรทั้งหมด 450 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้ปฏิบัติงานในสาขา สาขาละ 3 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร หัวหน้างาน และ ผู้ปฏิบัติ จากสาขาสังกัดฝ่ายกิจการสาขาภาคเหนือตอนล่าง 50 สาขา จำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ตามกรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

347702

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวเลือกไว้

- 1.1 สาขาที่สำเร็จการศึกษา
- 1.2 ตำแหน่งงานปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมการทำงานที่มีอิทธิพลต่อการตรวจสอบภายในของผู้รับตรวจ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ
- 2.2 กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ
- 2.3 การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ
- 2.4 การให้คำแนะนำ ปรีกษา
- 2.5 ความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Summated Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้รับตรวจถึงประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน และแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากตำรา สิ่งพิมพ์ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
2. ศึกษาตำราและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ตามกรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบ และเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย
6. นำแบบสอบถามไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2554 - 30 กันยายน 2554 รวมระยะเวลา 60 วัน ซึ่งข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วย 2 ลักษณะ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ได้รวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้า ศึกษาด้วยตนเอง และรวบรวมข้อมูลจากบทความ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน รวมทั้งและข้อมูลการตรวจสอบภายในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์ อื่นๆ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิดการศึกษา

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบโดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากบุคลากรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 150 ตัวอย่าง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการกรอกด้วยตนเองและรวบรวมแบบสอบถามและนำมาลงรหัส หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผล และใช้โปรแกรมทางสถิติสำหรับงานวิจัย SPSS

เครื่องมือในการวิจัย

1. นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบสอบถามตอนที่ 1) มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. นำข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้รับตรวจถึงประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน โดยใช้หลักของลิเคิร์ต (แบบสอบถามตอนที่ 2) มากำหนดการประเมินค่าคำตอบในแต่ละข้อคำถามดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเห็นด้วย	ให้คะแนน 4
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1

วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ การแปลความหมาย กำหนดเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนจากจำนวนระดับชั้นเท่ากับ 5 ชั้น คำนวณจากสูตรดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับชั้น}} = \frac{(5-1)}{5} = 0.80$$

ในแต่ละช่วงคะแนนระดับชั้นจะเท่ากับ 0.80 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 4.21 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 3.41 - 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 1.81 - 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) สำหรับสมมติฐานที่ 1 และ 2 และค่าสถิติไคสแควร์ (Chi- Square) สำหรับสมมติฐานที่ 3, 4, 5 และ 6

4. นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมการทำงานที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในอื่น ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะ มารวบรวมและสรุปประเด็นที่สำคัญ

การทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและทำการตรวจสอบเครื่องมือและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและการใช้ภาษาในการสื่อสาร

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติแบบ t - Test , F - test และทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่โดยวิธี เชฟเฟ (Scheffe) ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2 และทำการ ทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ ในการทดสอบสมมติฐาน 3, 4, 5 และ 6 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เกณฑ์การแปลค่าความหมาย

การแปลค่ามาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert) การใช้มาตรวัดแบบสเคิร์ท ที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าคะแนนที่ได้จากคำตอบตามสัดส่วนการประมาณ โดยมีระดับการตัดข้อมูลเป็นแบบมาตรวัดอันตรภาค หรือช่วง (Interval Scale) ที่มีค่าถามเชิงนิยามหรือมีความหมายในเชิงบวก (Positive) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{Interval (I)} = \frac{\text{Rang}(R)}{\text{Class}(C)}$$

$$\text{เมื่อ } R \text{ แทน คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด} = 5-1$$

$$C \text{ แทน จำนวนชั้น} = 5$$

แทนค่าตัวแปรในสูตรดังนี้

$$\text{Interval (I)} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
ระดับคะแนน 5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับการแปลความหมายนั้น แปลความหมายจากค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ระดับคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. ทดสอบแบบสอบถาม (t-Test) เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ตอบจะมีความเข้าใจตรงกัน และตอบคำถามตามความเป็นจริงได้ทุกข้อ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม จากผู้รับตรวจจากพนักงานปฏิบัติงานสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวนในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 30 คน

3. ทดสอบความเชื่อถือของแบบสอบถามโดยวิธีการวัดน่าเชื่อถือของแบบสอบถามแนวคิดของครอนบัก (Cronbach Alpha Formula) (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541)

4. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยถ้าแบบสอบถามมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อถือระดับสูง และจะต้องมีค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามให้มากกว่า 0.7 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546)

5. ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือว่ามีความเชื่อถือในระดับสูงมีค่าการทดสอบที่ 0.8969 จึงสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

การประมวลผลข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และเรียบเรียงแบบสอบถามเพื่อใช้ในการลงรหัส
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ต้องเรียบร้อยแล้ว มาลงรหัสที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับแบบสอบถามที่เป็นปลายปิด ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มคำตอบแล้วจึงนับคะแนนใส่รหัส
3. การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว ได้นำมาบันทึกเข้าเพิ่มข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำการประมวลผล โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมาทั้งหมด มาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเลือกใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ผลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยทางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะข้อมูลทั่วไป และ วิจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เกณฑ์การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน $H_0: \mu_1 = \mu_2$

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2$

< 0.05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

Sig. = มีนัยสำคัญทางสถิติ

ไม่ Sig. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติเชิงปริมาณหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กำหนดโดยสถิติที่ใช้ทดสอบคือ สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญ α (อัลฟา) เท่ากับ 0.05 ถ้าค่านัยสำคัญที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 0.05 จะปฏิเสธสมมติฐานที่ H_0 และยอมรับสมมติฐานที่ H_1 หรือเกิดนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ถ้าค่านัยสำคัญที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.05 จะยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 หรือไม่เกิดนัยสำคัญทางสถิติ (ไม่ Sig.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ปัจจัยแวดล้อมการทำงานประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ การให้คำแนะนำ ปรีกษา และความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ พร้อมทั้งรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปฏิบัติงานสาขา โดยแบ่งเป็น ผู้บริหาร หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติ จำนวน 150 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 150 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 138 ชุด คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 92 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา วุฒิการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อายุการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในการสอบบัญชี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=138)	ร้อยละ
1. สาขาที่สำเร็จการศึกษา		
สาขาบัญชี การเงินการธนาคาร	51	37.0
สาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ	17	12.3
สาขาวิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์	17	12.3
สาขาศิลปะศาสตร์ สังคม นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์	29	21.0
สาขาอื่น ๆ	24	17.4
รวม	138	100

ตารางที่ 1 (ต่อ)

2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	3.6
ปริญญาตรี	100	72.5
สูงกว่าปริญญาตรี	33	23.9
รวม	138	100
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง		
ผู้บริหารสาขา	51	37.0
หัวหน้างาน	63	45.7
ผู้ปฏิบัติการ	24	17.3
รวม	138	100
4. อายุการทำงาน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	5	3.7
มากกว่า 5 ปี -10 ปี	18	13.0
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	115	83.3
รวม	138	100
5. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสอบบัญชี		
น้อย	39	28.3
ปานกลาง	72	52.2
มาก	27	19.5
รวม	138	100

จากตารางที่ 1 แสดงลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่าง สาขาที่สำเร็จการศึกษา จากการศึกษาพบว่า มีผู้ที่จบการศึกษาสาขาบัญชี การเงินการธนาคารมากที่สุด มีจำนวน 51 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.0 รองลงมาคือสาขาศิลปศาสตร์ สังคม นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ มีจำนวน 29 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21 สาขาอื่น ๆ ได้แก่ การจัดการทั่วไป จำนวน 24 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.4 สาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.3 และสาขาวิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.3 ตามลำดับ

วุฒิการศึกษา จากการศึกษาพบว่า วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด มีจำนวน 100 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 72.5 รองลงมาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.9 และต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.6

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง การศึกษาพบว่าตำแหน่งหัวหน้างานมากที่สุด มีจำนวน 63 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.7 รองลงมาผู้บริหารสาขา มีจำนวน 51 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.0 ผู้ปฏิบัติ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.3

อายุการทำงาน การศึกษาพบว่าอายุการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 115 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.3 รองลงมามากกว่า 5 ปี – 10 ปี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.7

ความรู้ความเข้าใจการสอบบัญชีของผู้รับตรวจ ในระดับปานกลางมากที่สุด มีจำนวน 72 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.2 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย มีจำนวน 39 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.3 และมีระดับมาก มีจำนวน 27 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.5

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพต่อการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ การให้คำแนะนำ ปรีกษา และความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ซึ่งเป็นการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น โดยประยุกต์ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท รายด้านและภาพรวม ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตาม ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ

ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีความรู้ในด้านการตรวจสอบบัญชี	4.60	.622	มากที่สุด
2. มีความรู้ด้านอื่นที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี ได้แก่ กฎหมาย การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ งานสารบรรณ	4.27	.700	มากที่สุด
3. มีทักษะความรู้ความเข้าใจในระบบงานสาขา	4.47	.707	มากที่สุด
4. วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.51	.607	มากที่สุด
5. มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส ปราศจากอคติส่วนตัว	4.80	.538	มากที่สุด
6. มีความรู้ความเข้าใจทันเหตุการณ์ในระบบงานใหม่ๆ ของธนาคาร	4.51	.631	มากที่สุด
7. มีมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับตรวจ	4.55	.684	มากที่สุด
8. มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเอง โดยวาจา และลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับตรวจเข้าใจชัดเจน ครอบคลุมถึงเนื้อหาผู้รับตรวจเข้าใจที่ต้องการถ่ายทอดให้	4.51	.595	มากที่สุด
9. รับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น	4.57	.649	มากที่สุด
10. มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อหารือในเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องที่ตรวจ	4.27	.611	มากที่สุด
รวม	4.50	.478	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส

ปราศจากอคติส่วนตัว ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา ได้แก่ มีความรู้ในด้านการตรวจสอบบัญชี ($\bar{X} = 4.60$) รับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.57$) มีมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับตรวจ ($\bar{X} = 4.55$) วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.51$) มีความรู้ความเข้าใจทันเหตุการณ์ในระบบงานใหม่ๆ ของธนาคาร ($\bar{X} = 4.51$) มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเอง โดยวาจา และลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับตรวจเข้าใจ ชัดเจน ครอบคลุมถึงเนื้อหา ผู้รับตรวจเข้าใจที่ต้องการถ่ายทอดให้ ($\bar{X} = 4.51$) มีทักษะความรู้ความเข้าใจในระบบงานสาขา ($\bar{X} = 4.47$) มีความรู้ด้านอื่นที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี ได้แก่ กฎหมาย การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ งานสารบรรณ ($\bar{X} = 4.27$) และมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อหารือในเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องที่ตรวจ ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ

สำหรับการกระจายของข้อมูล คำตอบที่มีการกระจายมากที่สุด ได้แก่ มีทักษะความรู้ความเข้าใจในระบบงานสาขา ($SD = .707$) และคำตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ มีความรู้ด้านอื่นที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส ปราศจากอคติส่วนตัว ($SD = .538$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตาม ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. แจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน	4.72	.448	มากที่สุด
2. แจ้งล่วงหน้าการขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ	4.69	.495	มากที่สุด
3. ผู้ตรวจสอบใช้เวลาในการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม	4.49	.607	มากที่สุด
4. การตรวจสอบเป็นไปตามกระบวนการและวิธีการที่นำเชื่อถืออย่างมีเหตุผล ตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร	4.57	.650	มากที่สุด
5. มีการสื่อสารประเด็นที่พบจากการตรวจสอบในระหว่างการตรวจ	4.42	.681	มากที่สุด
6. การตรวจสอบภายในปัจจุบันครอบคลุมถึงการตรวจสอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีการเงิน	4.31	.827	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
7. ผู้ตรวจสอบทุกคนมีความเห็นในเรื่องที่ตรวจสอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน	4.25	.793	มากที่สุด
8. มีการเก็บข้อมูลหลักฐานและกระดาษทำการต่างๆ ที่มีความเพียงพอ ครบถ้วนและน่าเชื่อถือ	4.30	.668	มากที่สุด
9. มีการรายงานผลการตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบ	4.64	.512	มากที่สุด
10. มีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย	4.54	.630	มากที่สุด
รวม	4.49	.437	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ แจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมา ได้แก่ แจ้งล่วงหน้าการขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.69$) และมีการรายงานผลการตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.64$) การตรวจสอบเป็นไปตามกระบวนการและวิธีการที่น่าเชื่อถืออย่างมีเหตุผล ตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร ($\bar{X} = 4.57$) มีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.54$) ผู้ตรวจสอบใช้เวลาในการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.49$) มีการสื่อสารประเด็นที่พบจากการตรวจสอบในระหว่างการตรวจ ($\bar{X} = 4.42$) การตรวจสอบภายในปัจจุบันครอบคลุมถึงการตรวจสอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีการเงิน ($\bar{X} = 4.31$) มีการเก็บข้อมูลหลักฐานและกระดาษทำการต่างๆ ที่มีความเพียงพอ ครบถ้วน และน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.30$) ผู้ตรวจสอบทุกคนมีความเห็นในเรื่องที่ตรวจสอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ

สำหรับการกระจายของข้อมูล คำตอบที่มีการกระจายมากที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบภายในปัจจุบันครอบคลุมถึงการตรวจสอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีการเงิน ($SD = .827$) และคำตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ แจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน ($SD = .448$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ

ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. รายงานผลการตรวจสอบที่ได้ชัดเจน ทั้งเรื่องที่สาขาปฏิบัติงานได้ดีและเรื่องที่สาขายังปฏิบัติไม่ถูกต้อง	4.51	.557	มากที่สุด
2. รายงานผลการตรวจสอบที่ได้จากการตรวจ ตรงตามการ ประชุมปิดการตรวจ	4.56	.527	มากที่สุด
3. พนักงานตรวจสอบให้ความสำคัญกับการแก้ไขข้อบกพร่องของสาขา	4.51	.530	มากที่สุด
4. พนักงานตรวจสอบติดตามผลการแก้ไขตามรายงานผลการตรวจสอบภายในเวลาที่กำหนด	4.51	.570	มากที่สุด
5. รายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร	4.61	.621	มากที่สุด
รวม	4.54	.457	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา ได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบที่ได้จากการตรวจ ตรงตามการประชุมปิดการตรวจ ($\bar{X} = 4.56$) รายงานผลการตรวจสอบที่ได้ชัดเจน ทั้งเรื่องที่สาขาปฏิบัติงานได้ดีและเรื่องที่สาขายังปฏิบัติไม่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.51$) พนักงานตรวจสอบให้ความสำคัญกับการแก้ไขข้อบกพร่องของสาขา ($\bar{X} = 4.51$) พนักงานตรวจสอบติดตามผลการแก้ไขตามรายงานผลการตรวจสอบภายในเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ

สำหรับการกระจายของข้อมูล คำตอบที่มีการกระจายมากที่สุด ได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร ($SD = .621$) และคำตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบที่ได้จากการตรวจ

ตรงตามการประหม่เปิดการตรวจ (SD = .527)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตาม ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา

ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดเวลา	4.14	.700	มาก
2. มีการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร	4.34	.740	มากที่สุด
3. มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องใหม่ๆ ได้ อย่างถูกต้อง	4.32	.735	มากที่สุด
4. ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี	4.28	.628	มากที่สุด
5. มีการให้คำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความต้องการของผู้รับตรวจ	3.99	.828	มาก
6. มีการให้คำปรึกษาที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ	4.07	.658	มาก
7. มีการติดตามผลงาน ให้คำปรึกษาว่าได้มีการปฏิบัติตามขอบเขตที่ผู้รับตรวจให้ความเห็นชอบ	4.17	.693	มาก
รวม	4.18	.517	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา ได้แก่ มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องใหม่ๆ ได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.32$) และผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.28$)

และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการติดตามผลงาน ให้คำปรึกษาว่าได้มีการปฏิบัติตามขอบเขตที่ผู้รับ
 ด้รวจให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 4.17$) ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดเวลา
 ($\bar{X} = 4.14$) มีการให้คำปรึกษาที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยรับ
 ด้รวจ ($\bar{X} = 4.07$) มีการให้คำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความต้องการของ
 ผู้รับด้รวจ ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

สำหรับการกระจายของข้อมูล คำตอบที่มีการกระจายมากที่สุด ได้แก่ มีการให้คำปรึกษา
 ที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความต้องการของผู้รับด้รวจ ($SD = .828$) และคำตอบที่มี
 การกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุม
 ภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี ($SD = .628$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
 ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 จำแนกตาม ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับด้รวจต้องการจากการตรวจสอบ

ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับด้รวจต้องการจากการตรวจสอบ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การตรวจสอบช่วยลดข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน	4.65	.562	มากที่สุด
2. การตรวจสอบสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบงานและทำให้ผู้รับด้รวจ มั่นใจในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวิธีปฏิบัติของ ธนาคาร	4.57	.704	มากที่สุด
3. การตรวจสอบช่วยลดความเสี่ยงและความสูญเสียในการปฏิบัติงาน	4.61	.572	มากที่สุด
4. ผู้ด้รวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการ ปฏิบัติงานและสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา	4.55	.499	มากที่สุด
5. ผู้ด้รวจสามารถเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA)	4.41	.507	มากที่สุด
6. การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบ ของพนักงาน	3.99	1.064	มาก
7. การตรวจสอบเป็นการสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผลของ การปฏิบัติงาน และการควบคุมภายใน	4.40	.710	มากที่สุด
รวม	4.45	.448	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบช่วยลดข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา ได้แก่ การตรวจสอบช่วยลดความเสี่ยงและความสูญเสียในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.61$) และกาตรวจสอบสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบงานและทำให้ผู้รับตรวจมั่นใจในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร ($\bar{X} = 4.57$) ผู้ตรวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการปฏิบัติงานและสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา ($\bar{X} = 4.55$) ผู้ตรวจสอบสามารถเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA) ($\bar{X} = 4.41$) การตรวจสอบเป็นการสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายใน ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบของพนักงานอยู่ใน ($\bar{X} = 3.99$)

สำหรับการกระจายของข้อมูล ค่าตอบที่มีการกระจายมากที่สุด การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบของพนักงาน (S.D. = 1.064) และค่าตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ตรวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการปฏิบัติงานและสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา (SD = .499)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยรวม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	4.50	.478	มากที่สุด
ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	4.49	.437	มากที่สุด
ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ	4.54	.457	มากที่สุด
ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา	4.18	.517	มาก
ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ	4.45	.448	มากที่สุด
โดยรวม	4.43	.383	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.61$) ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.57$) ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.57$) และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ

สำหรับการกระจายของข้อมูล คำตอบที่มีการกระจายมากที่สุด ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา ($SD = .517$) และคำตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ($SD = .437$)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามตำแหน่งงานปัจจุบัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	ตำแหน่งงานปัจจุบัน					
	ผู้บริหารสาขา		หัวหน้างาน		ผู้ปฏิบัติการ	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	4.39	.576	4.59	.360	4.52	.491
ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	4.33	.521	4.61	.340	4.50	.375
ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ	4.45	.551	4.62	.367	4.50	.433
ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา	4.04	.570	4.31	.420	4.16	.571
ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ	4.37	.479	4.55	.402	4.35	.458
ความคิดเห็นภาพรวมทุกด้าน	4.31	.539	4.53	.377	4.40	.465

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่าผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งหัวหน้างาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล

ต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน รวมทุกด้าน ($\bar{X} = 4.53$) สูงกว่าความคิดเห็นของผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งผู้ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.40$) และผู้บริหารสาขา ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งผู้ปฏิบัติ และผู้บริหารสาขาในทุกด้าน

สำหรับการกระจายของข้อมูล พบว่าความคิดเห็นของผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งผู้บริหารสาขามีการกระจายข้อมูล ($SD = .539$) และค่าตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งหัวหน้างาน ($SD = .377$)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	สาขาที่สำเร็จการศึกษา										
	บัญชี		เศรษฐศาสตร์		วิทยาศาสตร์		ศิลปะศาสตร์		สาขาอื่นๆ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การเงิน			บริหารธุรกิจ			เกษตรศาสตร์			สังคม		
								นิติศาสตร์			
								รัฐศาสตร์			
ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	4.40	.531	4.50	.367	4.64	.400	4.67	.319	4.43	.581	
ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	4.46	.454	4.48	.317	4.54	.393	4.58	.432	4.40	.512	
ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ	4.52	.452	4.55	.409	4.56	.534	4.57	.510	4.51	.408	
ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา	4.14	.530	4.17	.444	4.15	.485	4.31	.570	4.14	.507	
ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ	4.46	.424	4.37	.428	4.34	.500	4.55	.494	4.43	.423	
ความคิดเห็นภาพรวมทุกด้าน	4.39	.478	4.41	.393	4.44	.462	4.53	.465	4.38	.486	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา พบว่าผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาศิลปศาสตรบัณฑิต รัฐศาสตร์ รัฐศาสตรบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน รวมทุกด้าน ($\bar{X} = 4.53$) สูงกว่าความคิดเห็นของผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ($\bar{X} = 4.44$) ผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 4.41$) ผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาบัญชีการเงิน ($\bar{X} = 4.39$) และผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาอื่นๆ ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาศิลปศาสตรบัณฑิต รัฐศาสตร์ รัฐศาสตรบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาในสาขาอื่นในทุกด้าน

สำหรับการกระจายของข้อมูล พบว่าความคิดเห็นของผู้รับตรวจที่มีสาขาที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่น เช่น การจัดการทั่วไป มีการกระจายข้อมูล ($SD = .486$) และค่าตอบที่มีการกระจายน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้รับตรวจที่สำเร็จการศึกษาสาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ ($SD = .393$)

ตอนที่ 3 ผลทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา และตำแหน่งงานปัจจุบัน เป็นการทดสอบเพื่อศึกษาว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับสมมติฐานที่ 1 และ 2 และค่าสถิติไคสแควร์ สำหรับสมมติฐานที่ 3, 4, 5 และ 6 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อ ค่า Sig. น้อยกว่า .05

สมมติฐานที่ 1 ผู้รับตรวจที่มีสาขาที่สำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

H_0 : ผู้รับตรวจที่มีสาขาที่สำเร็จการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้รับตรวจที่มีสาขาที่สำเร็จการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ทดสอบความแตกต่างระหว่างสาขาที่สำเร็จการศึกษากับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบ ภายในของธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวมของ		ค่าเฉลี่ย		F	Sig.
		กำลังสอง ของค่า เบี่ยงเบน	องศา อิสระ	ความ เบี่ยงเบน กำลังสอง			
ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.744	4	0.436	1.935	0.108	
	ภายในกลุ่ม	29.962	133	0.225			
	รวม	31.706	137				
ด้านกระบวนการและวิธีการ ตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.551	4	0.138	0.714	0.584	
	ภายในกลุ่ม	25.673	133	0.193			
	รวม	26.224	137				
ด้านการรายงานและการติดตาม ผลการตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.088	4	0.022	0.102	0.982	
	ภายในกลุ่ม	28.648	133	0.215			
	รวม	28.736	137				
ด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา	ระหว่างกลุ่ม	0.641	4	0.160	0.591	0.670	
	ภายในกลุ่ม	36.071	133	0.271			
	รวม	36.712	137				
ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับ ตรวจสอบต้องการจากการ ตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.594	4	0.149	0.734	0.570	
	ภายในกลุ่ม	26.919	133	0.202			
	รวม	27.513	137				
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.453	4	0.113	0.765	0.550	
	ภายในกลุ่ม	19.686	133	0.148			
	รวม	20.138	137				

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสาขาที่สำเร็จการศึกษากับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในรายด้าน และ ภาพรวม พบว่า ค่า Sig. > 0.05 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ, ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ, ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ, ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา และด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ทดสอบในภาพรวม พบว่า ค่า Sig. > 0.05 สรุปผลการทดสอบ ได้ว่าเป็นการยอมรับ H_0 หรือสาขาที่สำเร็จการศึกษาที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แตกต่างกัน

H_0 : ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไม่แตกต่างกัน

H_2 : ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ

ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ	ผลรวมของ	ค่าเฉลี่ย		F	Sig.
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
การตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	แหล่งความ	กำลังสอง	องศา	ความ	เบี่ยงเบน
	แปรปรวน	ของค่า	อิสระ		
		เบี่ยงเบน	กำลังสอง		
ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.039	2	0.519	2.287
	ภายในกลุ่ม	30.667	135	0.227	
	รวม	31.706	137		
ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.214	2	1.107	6.225
	ภายในกลุ่ม	24.010	135	0.178	
	รวม	26.224	137		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ	ผลรวมของ	ค่าเฉลี่ย				
การตรวจสอบภายในของธนาคาร	แหล่งความ	กำลังสอง	องศา	ความ	F	Sig.
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์	แปรปรวน	ของค่า	อิสระ	เบี่ยงเบน		
การเกษตร		เบี่ยงเบน		กำลังสอง		
ด้านการรายงานและการติดตาม	ระหว่างกลุ่ม					
ผลการตรวจสอบ		0.852	2	0.426	2.063	0.131
	ภายในกลุ่ม	27.884	135	0.207		
	รวม	28.736	137			
ด้านการให้คำแนะนำ ปริญญา	ระหว่างกลุ่ม	2.009	2	1.005	3.909	0.022*
	ภายในกลุ่ม	34.702	135	0.257		
	รวม	36.712	137			
ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจ	ระหว่างกลุ่ม					
ต้องการจากการตรวจสอบ		1.117	2	0.559	2.857	0.061
	ภายในกลุ่ม	26.396	135	0.196		
	รวม	27.513	137			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.341	2	0.670	4.815	0.010*
	ภายในกลุ่ม	18.798	135	0.139		
	รวม	20.138	137			

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในรายด้าน พบว่า ค่า Sig. < 0.05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ และ ด้านการให้คำแนะนำ ปริญญา ทดสอบในภาพรวม พบว่า ค่า Sig. < 0.05 สรุปผลการทดสอบ ได้ว่า เป็นการยอมรับ H_2 หรือ ตำแหน่งงานปัจจุบันที่ต่างกัน มีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงนำมาทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายอยู่ในด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ และ ด้านการให้คำแนะนำ ปริญญา และภาพรวม โดยวิธี เซฟเฟ่ ดังตารางที่ 12 - 14

ตารางที่ 12 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	$\bar{x}$	ผู้บริหารสาขา	หัวหน้างาน	ผู้ปฏิบัติการ
		4.34	4.62	4.50
ผู้บริหารสาขา	4.34		0.28*	0.16
หัวหน้างาน	4.62			-0.12
ผู้ปฏิบัติการ	4.50			

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่ จำนวน 1 คู่ ได้แก่ พนักงานตำแหน่งงานหัวหน้างานจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบสูงกว่า พนักงานตำแหน่งงานผู้บริหารสาขา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 13 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา

ด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา	$\bar{x}$	ผู้บริหารสาขา	หัวหน้างาน	ผู้ปฏิบัติการ
		4.38	4.55	4.36
ผู้บริหารสาขา	4.38		0.17*	-0.02
หัวหน้างาน	4.55			-0.19
ผู้ปฏิบัติการ	4.36			

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่ จำนวน 1 คู่ ได้แก่ พนักงานตำแหน่งงานหัวหน้างานจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษา สูงกว่า พนักงานตำแหน่งงานผู้บริหารสาขา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 14 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาพรวม

ทดสอบภาพรวม	$\bar{x}$	ผู้บริหารสาขา	หัวหน้างาน	ผู้ปฏิบัติการ
		4.32	4.54	4.41
ผู้บริหารสาขา	4.32		0.22*	0.09
หัวหน้างาน	4.54			-0.13
ผู้ปฏิบัติการ	4.41			

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่ จำนวน 1 คู่ ได้แก่ พนักงานตำแหน่งงานหัวหน้างานจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาพรวม สูงกว่า พนักงานตำแหน่งงานผู้บริหารสาขา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 3 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

H_0 : คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

H_3 : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

ตารางที่ 15 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็นด้านคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ							
	ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	2	(28.6)	0	(0.0)	0	(0.0)	2	(1.4)
มาก	5	(71.4)	18	(56.3)	9	(9.1)	32	(23.2)
มากที่สุด	0	(0.0)	14	(43.8)	90	(90.9)	104	(75.4)
รวม	7	(100.0)	32	(100.0)	99	(100.0)	138	(100.0)

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 Chi - Square = 80.717 df. = 4 Sig. = 0.000*

ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ $0.000 < 0.05$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ว่า เป็นการยอมรับ H_3 หรือคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ โดยผลการทดสอบ พบว่า พนักงานที่มีความคิดเห็นในด้านคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด จะมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด สูงสุด หรือ ร้อยละ 90.9 และพนักงานพนักงานที่มีความคิดเห็นในด้านคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ ในระดับปานกลาง จะมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ในระดับปานกลาง สูงสุด หรือ ร้อยละ 28.6 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 4 คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ

H_0 : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ

H_a : คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ

ตารางที่ 16 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ

ด้านรายงานและ การติดตามผล การตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็นด้านคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ							
	ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	0	(0.0)	2	(6.3)	0	(0.0)	2	(1.4)
มาก	7	(100.0)	17	(53.1)	26	(26.3)	50	(36.2)
มากที่สุด	0	(0.0)	13	(40.6)	73	(73.7)	86	(62.3)
รวม	7	(100.0)	32	(100.0)	99	(100.0)	138	(100.0)

ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 Chi - Square = 28.567 df. = 4 Sig. = 0.000

ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ $0.000 < 0.05$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ว่า เป็นการ ยอมรับ H_a หรือคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ โดยผลการทดสอบพบว่า พนักงานที่มีความคิดเห็นในด้านคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด จะมีความคิด

เห็นต่อกับด้านรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบในระดับมากที่สุด สูงสุด หรือ ร้อยละ 73.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 5 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา

H_0 : คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา

H_1 : คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา

ตารางที่ 17 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา

ด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา	ระดับความคิดเห็นด้านคุณสมบัตของผู้ตรวจสอบ							
	ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	2	(28.6)	5	(15.6)	2	(2.0)	9	(6.5)
มาก	5	(71.4)	20	(62.5)	38	(38.4)	63	(45.7)
มากที่สุด	0	(0.0)	7	(21.9)	59	(59.6)	66	(47.8)
รวม	7	(100.0)	32	(100.0)	99	(100.0)	138	(100.0)

ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 Chi - Square = 27.236 df = 4 Sig. = 0.000

ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ $0.000 < 0.05$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ว่า เป็นการ ยอมรับ H_1 หรือคุณสมบัตของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา โดยผลการทดสอบ พบว่า พนักงาน

ที่มีความคิดเห็นในด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด จะมีความคิดเห็นต่อกับด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษาในระดับมากที่สุด สูงสุด หรือ ร้อยละ 59.6 และ พนักงานพนักงานที่มีความคิดเห็นในด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ในระดับปานกลาง จะมีความคิดเห็นต่อด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษา ในระดับปานกลาง สูงสุด หรือ ร้อยละ 28.6 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 6 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

H_0 : คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

H_a : คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ตารางที่ 18 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ

ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ด้านความคาดหวังที่ หน่วยรับตรวจต้องการ จากการตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ							
	ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	0	(0.0)	0	(0.0)	2	(2.0)	2	(1.4)
มาก	5	(71.4)	15	(46.9)	22	(22.2)	42	(30.4)
มากที่สุด	2	(28.6)	17	(53.1)	75	(75.8)	94	(68.1)
รวม	7	(100.0)	32	(100.0)	99	(100.0)	138	(100.0)

ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 Chi - Square = 13.200 df = 4 Sig. = 0.010

ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ $0.000 < 0.05$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ว่า เป็นการ ยอมรับ H_0 หรือคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ โดยผลการทดสอบ พบว่า พนักงานที่มีความคิดเห็นในด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด จะมีความคิดเห็นต่อกับด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด สูงสุด หรือ ร้อยละ 75.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ที่	รายการ	ผลการ ทดสอบ
1	ผู้รับตรวจที่มีสาขาที่สำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน	ปฏิเสธ
2	ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน	ยอมรับ
3	คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ	ยอมรับ
4	คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ	ยอมรับ
5	คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้คำแนะนำ ปรัชญา	ยอมรับ
6	คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ	ยอมรับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และเพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจรับตรวจ เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานปฏิบัติงานสาขาในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 150 ชุด แต่ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 138 ชุด เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t - Test และ F - test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีเซฟเฟ่ และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ ใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาสาขาบัญชี การเงิน การธนาคาร ในระดับปริญญาตรี ปัจจุบันตำแหน่งหัวหน้างาน มีอายุการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจการสอบบัญชีของผู้รับตรวจ ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ และด้านการให้คำแนะนำปรึกษา

ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญรายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร มากที่สุด รองลงมาได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบที่ได้จากการตรวจ ตรงตามการประชุมปิดการตรวจรายงานผลการตรวจสอบที่ได้ชัดเจน ทั้งเรื่องที่สาขาปฏิบัติงานได้ดีและเรื่องที่สาขายังปฏิบัติไม่ถูกต้องพนักงานตรวจสอบให้ความสำคัญกับการแก้ไขข้อบกพร่องของสาขา พนักงานตรวจสอบติดตามผลการแก้ไขตามรายงานผลการตรวจสอบภายในเวลาที่กำหนด

ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส ปราศจากอคติส่วนตัว มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีความรู้ในด้านการตรวจสอบบัญชีรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่นมีมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้รับตรวจ วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความรู้ความเข้าใจทันเหตุการณ์ในระบบงานใหม่ๆ ของธนาคาร มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเอง โดยวาจา และลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับตรวจเข้าใจ ชัดเจน ครอบคลุมถึงเนื้อหา ผู้รับตรวจเข้าใจที่ต้องการถ่ายทอดให้มีทักษะความรู้ความเข้าใจในระบบงานสาขามีความรู้ด้านอื่นที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี ได้แก่ กฎหมาย การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ งานสารบรรณ และมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อหารือในเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องที่ตรวจ

ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน รองลงมาได้แก่ แจ้งล่วงหน้าการขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ และมีการรายงานผลการตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบการตรวจสอบเป็นไปตามกระบวนการและวิธีการที่น่าเชื่อถืออย่างมีเหตุผล ตามวิธีปฏิบัติของธนาคารมีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย ผู้ตรวจสอบใช้เวลาในการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม มีการสื่อสารประเด็นที่พบจากการตรวจสอบในระหว่างการตรวจการตรวจสอบภายใน ปัจจุบันครอบคลุมถึงการตรวจสอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบัญชีการเงินมีการเก็บข้อมูล

หลักฐานและกระดาดำทำการต่างๆ ที่มีความเพียงพอ ครบถ้วนและน่าเชื่อถือ ผู้ตรวจสอบทุกคนมีความเห็นในเรื่องที่ตรวจสอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญการตรวจสอบช่วยลดข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การตรวจสอบช่วยลดความเสี่ยงและความสูญเสียในการปฏิบัติงาน และการตรวจสอบสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบงานและทำให้ผู้รับตรวจมั่นใจในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร ผู้ตรวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการปฏิบัติงานและสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา ผู้ตรวจสอบสามารถเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA) การตรวจสอบเป็นการสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายในตามลำดับ และการตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบของพนักงาน

ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมีการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร รองลงมา ได้แก่ มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้อง และผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการติดตามผลงาน ให้คำปรึกษาว่า ได้มีการปฏิบัติตามขอบเขตที่ผู้รับตรวจให้ความเห็นชอบ ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดเวลา มีการให้คำปรึกษาที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ มีการให้คำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความต้องการของผู้รับตรวจ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า 5 สมมติฐานเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้รับตรวจที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ ผู้รับตรวจส่วนใหญ่มีตำแหน่งหัวหน้างานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสาขา และผู้ปฏิบัติ และผลทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ พบว่า มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ พนักงานตำแหน่งงานหัวหน้างานกับพนักงานตำแหน่งงานผู้บริหารสาขาที่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะผู้รับตรวจไม่ว่าจะมีตำแหน่งงานปัจจุบันอย่างไรต่างให้ความสำคัญควรการแจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน มากที่สุดและควรแจ้งล่วงหน้า การขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ พร้อมควรมีการรายงานผลการตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบการตรวจสอบควรเป็นไปตามกระบวนการและมีวิธีการที่น่าเชื่อถืออย่างมีเหตุผล ตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร มีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย เป็นต้น

สมมติฐานที่ 3 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ทั้งนี้เพราะ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบควรมีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส ปราศจากอคติส่วนตัว รองลงมา ควรมีความรู้ในด้านการตรวจสอบบัญชี ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่นควรมีมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับตรวจ ควรวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ควรมีความรู้ความเข้าใจทันเหตุการณ์ในระบบงาน

ใหม่ ๆ ของธนาคาร ควรมีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเอง โดยวาจา และ
ลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับตรวจอ่านอย่างเข้าใจ ควรมีความรู้ด้านอื่นที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี
ได้แก่ กฎหมาย การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ งานสารบรรณ และควรให้คำปรึกษาและ
ข้อหารือในเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องที่ตรวจ ที่จะมีความสัมพันธ์กับด้านกระบวนการและวิธีการ
ตรวจสอบ ซึ่งผู้ตรวจสอบควรแจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน มากที่สุดและควรแจ้ง
ล่วงหน้าการขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ พร้อมควรมีการรายงานผลการ
ตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบการตรวจสอบ
ควรเป็นไปตามกระบวนการและมีวิธีการที่น่าเชื่อถืออย่างมีเหตุผล ตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร
มีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย เป็นต้น

สมมติฐานที่ 4 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้าน
การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ ทั้งนี้เพราะด้านการรายงานและการติดตามผลการ
ตรวจสอบ ซึ่งผู้ตรวจสอบควรรายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่
ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร มากที่สุด รองลงมา ผู้ตรวจสอบควรรายงานผลการตรวจสอบ
ที่ได้จากการตรวจที่ตรงตามการประชุมปิดการตรวจ พร้อมรายงานผลการตรวจสอบที่ได้ชัดเจน
ทั้งเรื่องที่สาขาปฏิบัติงานได้ดีและเรื่องที่สาขายังปฏิบัติไม่ถูกต้อง

สมมติฐานที่ 5 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการให้
คำแนะนำปรึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา ทั้งนี้เพราะ ผู้ตรวจสอบควรมีการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร มากที่สุด รองลงมา
ผู้ตรวจสอบควรมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องใหม่ ๆ ได้อย่างถูกต้อง และผู้ตรวจสอบ
สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี
ผู้ตรวจสอบควรติดตามผลงาน พร้อมให้คำปรึกษาว่าให้มีการปฏิบัติตามขอบเขตที่ผู้รับตรวจให้
ความเห็นชอบ ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดเวลาที่มีการให้คำปรึกษาที่ช่วย

สร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ มีการให้คำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความต้องการของผู้รับตรวจ

สมมติฐานที่ 6 คุณสมบัตของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณสมบัตของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ทั้งนี้เพราะ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในช่วย ลดข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน มากที่สุด ซึ่งการตรวจสอบช่วยลดความเสี่ยงและความสูญเสียในการปฏิบัติงาน และผู้รับตรวจถือว่าการตรวจสอบช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบงานและทำให้ผู้รับตรวจมั่นใจในการปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคารผู้ตรวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการปฏิบัติงานและสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา ผู้ตรวจสอบควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA) และเพื่อป้องกันการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบของพนักงาน เป็นต้น

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณสมบัตของผู้ตรวจสอบ ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบ ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ และด้านการให้คำแนะนำปรึกษา อภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้านการรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญรายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ รายงานผลการตรวจสอบที่ได้จากการตรวจ ตรงตามการประชุมปิดการตรวจรายงานผลการตรวจสอบที่ได้ชัดเจน ทั้งเรื่องที่สาขาปฏิบัติงานได้ดีและเรื่องที่สาขายังปฏิบัติไม่ถูกต้องพนักงานตรวจสอบให้ความสำคัญกับการแก้ไขข้อบกพร่องของสาขา พนักงานตรวจสอบติดตามผลการแก้ไขตามรายงาน

ผลการตรวจสอบภายในเวลาที่กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของทวิศักดิ์ พันสวัสดิ์ (2550) ศึกษาคุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารออมสินภาค ๑ ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับตรวจมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ และการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ทุกเรื่องอยู่ในระดับสูง ขณะที่ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ยกเว้นเรื่องความเพียงพอของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยในการตรวจสอบภายใน ความละเอียดรัดกุมของการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในและความเสี่ยงกับการสำรวจเบื้องต้นก่อนการตรวจสอบ ที่มีความเห็นระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพีระนันท์ บัตรจตุรัส (2553) ศึกษาคุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องดำเนินการ กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจ ขอบเขต และแนวทางการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานในด้าน ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล และการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ตลอดจนการบริหารด้านต่าง ๆ ทำการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารงาน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า สาขาที่สำเร็จการศึกษา และตำแหน่งงานปัจจุบันของผู้รับตรวจมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในหรือไม่ โดยแบ่งความคิดเห็นต่อ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ กระบวนการ วิธีการตรวจสอบ การรายงานและการติดตามผล การให้คำแนะนำ ปรึกษา ความคาดหวังของหน่วยรับตรวจ ตลอดจนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้กิจการมีการบริหารจัดการที่ดี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามนโยบายที่กำหนด อันก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่องค์กร

ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส ปราศจากอคติส่วนตัว มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีความรู้ในด้านการตรวจสอบบัญชีรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่นมีมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับตรวจ วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความรู้ความเข้าใจทันเหตุการณ์ในระบบงานใหม่ๆ ของธนาคาร มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเอง โดยวาจา และลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับตรวจเข้าใจ ชัดเจน ครอบคลุมถึงเนื้อหา ผู้รับตรวจเข้าใจที่ต้องการถ่ายทอดให้มีทักษะความรู้ความเข้าใจในระบบงานสาขาที่มีความรู้ด้านอื่น

ที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี ได้แก่ กฎหมาย การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ งานสารบรรณ และมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อหารือในเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องที่ตรวจสอบสอดคล้องกับข้อบังคับของกรมบัญชีกลาง (2538, หน้า 82) กล่าวว่า ผู้ตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ ควรมีคุณสมบัติในด้านคุณวุฒิขั้นต่ำ ระดับปริญญาตรี มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงานตรวจสอบ มีความเข้าใจในหลักการบริหารที่สามารถประเมินผลการบริหารงานได้ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศของกิจการ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ มีความคิดริเริ่ม ช่างสังเกต และมีไหวพริบดีมีมนุษยสัมพันธ์ดีมีความสุข อ่อนน้อม ถ่อมตน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นสอดคล้องกับแนวคิดของเจริญ เกษฎาวัลย์ (2546, หน้า 71-74) กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน โดยจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. คุณสมบัติทางการศึกษา ซึ่งคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ตรวจสอบภายในควรเป็นผู้สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรี ในองค์การธุรกิจทั่วไปควรสำเร็จปริญญาทางการบัญชีหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริหารธุรกิจ การเงินการธนาคาร เศรษฐศาสตร์ และ 2. คุณสมบัติเฉพาะตัว ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีคุณสมบัติส่วนตัวของความเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดีสอดคล้องกับแนวคิดของสจิริตัน เมธิสุภาพ (2539) กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน ควรประกอบไปด้วย 2 ด้านคือ 1. คุณสมบัติด้านการศึกษา คือควรเป็นผู้สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีทางการบัญชี และหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องกับองค์การธุรกิจที่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในปฏิบัติงาน และ 2. คุณสมบัติด้านคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตรวจสอบภายใน คือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีคือผู้รับการตรวจ สุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้รับตรวจ มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศขององค์กร มีความสามารถและความชำนาญในการตรวจสอบ พร้อมทั้งการจัดทำรายงานการตรวจสอบและการนำเสนอ

ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านกระบวนการและวิธีการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน รองลงมาได้แก่ แจ้งล่วงหน้าการขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ และมีการรายงานผลการตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบการตรวจสอบเป็นไปตามกระบวนการและวิธีการที่น่าเชื่อถืออย่างมีเหตุผล ตามวิธีปฏิบัติของธนาคารมีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย ผู้ตรวจสอบใช้เวลาในการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม มีการสื่อสารประเด็นที่พบจากการตรวจสอบในระหว่างการตรวจการตรวจสอบภายใน ปัจจุบันครอบคลุมถึงการตรวจสอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบัญชีการเงินมีการเก็บข้อมูล

หลักฐานและกระดากทำการต่างๆ ที่มีความเพียงพอ ครอบคลุมและน่าเชื่อถือ ผู้ตรวจสอบทุกคนมีความเห็นในเรื่องที่ตรวจสอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอารวย ดีเลิศ (2549) ศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน: ศึกษาเฉพาะกรณีของฝ่ายตรวจสอบ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระดับประสิทธิผลและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุง ระบบการทำงานให้เกิดประสิทธิผลและบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขององค์การผลการศึกษาค้นพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายในจะมีแผนการปฏิบัติงานระยะเวลาที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ขอบเขตของงาน เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจนกำหนดไว้ ประกอบกับ พนักงานตรวจสอบภายในจะได้รับการฝึกอบรมเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งในการทำงานจะแบ่งพนักงานเป็นทีม ซึ่งแต่ละทีมจะจัดพนักงานที่มีความรู้ด้านสินเชื่อ บัญชี และเรื่องทั่วไป เพื่อช่วยเสริมให้ทีมงานปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด แต่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของเจริญ เกษภูววัลย์ (2540) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้งานตรวจสอบมีประสิทธิภาพคือ ความเป็นอิสระ และเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีพแขนงนี้ การที่จะให้ฝ่ายตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ฝ่ายตรวจสอบจะต้องมีเสรีภาพในการปฏิบัติงานโดยปราศจากอิทธิพลแทรกแซงใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการตัดสินใจเลือกตรวจสอบหน่วยงานใด ๆ หรือจะทำการประเมินผลการทำงานของหน่วยงานนั้นซึ่งฝ่ายตรวจสอบจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่หรือไม่เพียงใด ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขพื้นฐาน 3 ประการ คือ 1. สิทธิที่จะเข้าถึง 2. เสรีภาพในการสอบทาน และ 3. หน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องไม่มีอำนาจสั่งการ เพราะหากหน่วยงานตรวจสอบภายในมีอำนาจสั่งการ

ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ การตรวจสอบช่วยลดข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การตรวจสอบช่วยลดความเสี่ยงและความสูญเสียในการปฏิบัติงาน และกาตรวจสอบสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบงานและทำให้ผู้รับตรวจมั่นใจในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคารผู้ตรวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการปฏิบัติงาน และสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา ผู้ตรวจสอบสามารถเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหาร

ความเสี่ยง การควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA) การตรวจสอบ เป็นการสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายในตามลำดับ และการตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบของพนักงานสอดคล้องกับ งานวิจัยของสันสนีย์ เรืองกรี (2541) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นและการ ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบภายในของธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า ผู้รับตรวจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของผู้ ตรวจสอบภายในทางด้านวิธีการตรวจสอบ เครื่องมือในการตรวจสอบ ระยะเวลาในการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบ ผู้รับตรวจที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบ ภายในแตกต่างกัน ผู้รับตรวจที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อผู้ตรวจสอบภายใน แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของนันทพล นิมสมบุญ (2537, หน้า 55) กล่าวว่า ผู้ตรวจสอบ ภายในควรต้องเข้าใจความรู้สึกรักนึกถึงของผู้รับการตรวจ โดยใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงการตำหนิตัดสินผู้รับการตรวจ แต่ให้ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ควรให้ความรู้แก่ผู้รับ การตรวจ เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้ผู้บริหาร ระดับสูง ทราบดีถึงปัญหาสัมพันธภาพในการตรวจสอบเพื่อให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายในเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของศรียรัตน์ เมธิสุภาพ (2539) กล่าวว่า ผู้บริหารควรเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน รวมทั้งวิธีการ อันเหมาะสมที่จะนำเอาการตรวจสอบภายในมาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนของการควบคุมทางบริหาร เพื่อนำไปสู่ผลแห่งการเพิ่มกำไรให้องค์กรตามเป้าหมาย

ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้านการให้ คำแนะนำปรึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามให้ความสำคัญมีการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ได้อย่าง ชัดเจนและถูกต้องตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร รองลงมา ได้แก่ มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ ในเรื่องใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้อง และผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการ ควบคุมภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการติดตามผลงาน ให้ คำปรึกษาว่าได้มีการปฏิบัติตามขอบเขตที่ผู้รับตรวจให้ความเห็นชอบ ผู้ตรวจสอบสามารถให้ คำปรึกษา และแนะนำตลอดเวลา มีการให้คำปรึกษาที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการ ปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ มีการให้คำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความ ต้องการของผู้รับตรวจ สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในมีการ ปรับปรุงมาตรฐานใหม่เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ระบุไว้ว่า กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

วิชาชีพตรวจสอบภายในแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.มาตรฐานทางด้านคุณสมบัติ เกี่ยวกับลักษณะขององค์กร และบุคลากรที่ทำงานที่ตรวจสอบภายใน 2.มาตรฐานการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับลักษณะของงานตรวจสอบภายใน และหลักเกณฑ์ทางคุณภาพ และ 3.มาตรฐานการนำไปปฏิบัติ สำหรับกิจกรรมให้หลักประกัน และกิจกรรมให้คำปรึกษาและสอดคล้องกับแนวคิดของศรัทธิน์ เมธีสุภาพ (2539) กล่าวว่า งานตรวจสอบภายในช่วยงานผู้บริหารได้ทั้งในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม เนื่องจากงานตรวจสอบภายในจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสอดส่องดูแลการนำทรัพยากรภายในหน่วยงานมาใช้ อย่างระมัดระวังรอบคอบให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะช่วยป้องกันและบรรเทาการรั่วไหลการทุจริตหรือความเสียหายอื่นใดที่เป็นอันตรายต่อกิจการได้ ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต้องตระหนักและถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ความสนับสนุนอย่างถูกต้อง ต่อเนื่องและเพียงพอแก่งานด้านการตรวจสอบภายใน โดยเข้าไปมีบทบาทนำในการช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีในหน่วยงานถึงวัตถุประสงค์หรือจุดหมายของงานตรวจสอบภายในและพัฒนาให้เกิดบรรยากาศที่ดีและจำเป็นในการสร้างความยอมรับให้เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือที่ดีต่อกันอันเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. จากตามผลการวิจัย พบว่า การศึกษาและความรู้ความเข้าใจในงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ดังนั้น ผู้ตรวจสอบควรที่จะมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อยู่ตลอดเวลาทั้งในระบบและนอกระบบ ทั้งยังควรเข้ารับการอบรมด้านการตรวจสอบภายใน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบสากล
2. จากการศึกษา พบว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ ดังนั้น ผู้ตรวจสอบควรทำความเข้าใจกับหน่วยงานรับตรวจ สภาพแวดล้อม รวมถึงการควบคุมภายในอย่างเพียงพอที่จะระบุและประเมินความเสี่ยงของข้อผิดพลาดไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือความผิดพลาดในการทำงาน เพื่อดำเนินกระบวนการตรวจสอบให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบควรเป็นผู้ให้ความเชื่อมั่นว่ามีการควบคุมภายในเพียงพอ และให้คำปรึกษาแก่ผู้รับตรวจ แทนการคอยจับผิด ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
3. จากการศึกษา พบว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์การให้คำแนะนำปรึกษา ดังนั้นหน่วยงานจึงควรมีการจัดให้กิจกรรมการตรวจสอบภายในดำเนิน ไปอย่างสม่ำเสมอ ในองค์กร โดยให้แทรกอยู่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการทำงานปกติ เพื่อให้ผู้ถูกตรวจเห็นเป็นเรื่อง

ธรรมดา ไม่เกิดการตื่นตระหนกตกใจ และช่วยลดการต่อต้านของผู้รับตรวจ รวมไปถึงการพัฒนาการตรวจสอบให้เป็นแรงผลักดันในเชิงสร้างสรรค์ โดยสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ มากกว่าการจับผิดสิ่งที่ผ่านมาแล้ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การติดตามและประเมินผลการตรวจสอบในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคสำหรับการตรวจสอบในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2545). *มาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสำหรับส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: กรมบัญชีกลาง.
- กระทรวงการคลัง. (2542). *การตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- กาญจนา พรหมเกิด. (2545). *ความคิดเห็นของผู้รับตรวจต่อผู้ตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญฤกษ์ เพ็ญศิริ. (2548). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในในมุมมองของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ พันสวัสดิ์. (2550). *คุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารออมสินภาค 11*. งานนิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนาคารกรุงไทย. (2544). *การตรวจสอบแนวทางใหม่*. กรุงเทพฯ: ธนาคารกรุงไทย, เอกสารประกอบการอบรม.
- นงลักษณ์ ลีระกุล. (2547). *ปัจจัยสู่ความสำเร็จในงานตรวจสอบภายในในทัศนะของผู้ตรวจสอบภายในของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. สารนิพนธ์ธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทุม ภูพัฒน์. (2552). *ทัศนคติของผู้รับการตรวจที่มีต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในในบริษัทจันทวนิชย์ ซีเคียวริตี้ พรินท์ติ้ง จำกัด*. สารนิพนธ์ธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระนันท์ บัตรจตุรัส. (2553). *คุณสมบัติของผู้รับตรวจที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)*. งานนิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลยา กลิ่นหวล. (2543). *การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)*. ปัญหาพิเศษบัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- คันสนีย์ เรืองกรี. (2541). การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นและการปฏิบัติตาม
มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบภายในของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. ปัญหาพิเศษบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,
 สาขาการบัญชี, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2547). มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการ
ตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย.
- _____. (2547). มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน (Internal Standards for
the Professional Practice of Internal Auditing) ฉบับ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: สมาคม
ผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. (2546). คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของ
รัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ.
- อารวย ดีเลิศ. (2549). ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายใน: ศึกษาเฉพาะ
กรณีของฝ่ายตรวจสอบ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุษณา ภมรมนตรี. (ม.ป.ป.). การตรวจสอบและการควบคุมภายใน: แนวคิดและกรณีศึกษา.
 กรุงเทพฯ: ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของผู้รับตรวจสอบภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 วุฒิการศึกษา
- 1.2 สาขาที่สำเร็จการศึกษา
- 1.3 ตำแหน่งงานปัจจุบัน
- 1.4 อายุงานในการปฏิบัติกร
- 1.5 ความรู้ความเข้าใจการสอบบัญชีของผู้รับตรวจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 5 ปัจจัย ประกอบด้วย

- 3.1 คุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบ
- 3.2 กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ
- 3.3 การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ
- 3.4 การให้คำแนะนำ ปรีกษา
- 3.5 ความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน และแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน

2. โปรดตอบทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์
3. โปรดเลือกคำตอบเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย [/] ลงในช่องว่างให้ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

1. ท่านจบวุฒิการศึกษา

- 1.สาขาบัญชี การเงินการธนาคาร
- 2.สาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ
- 3.สาขาวิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์
- 4.สาขาศิลปศาสตร์ สังคม นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์
- 5.สาขาอื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ท่านจบการศึกษา

- 1.ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2.ปริญญาตรี
- 3.สูงกว่าปริญญาตรี

3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- 1.ผู้บริหารสาขา
- 2.หัวหน้างาน
- 3.ผู้ปฏิบัติการ

4. ท่านมีอายุการทำงานในการปฏิบัติงานสาขา

- 1.ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี
- 2.มากกว่า 5 ปี -10 ปี
- 3.มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

5. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสอบบัญชี

- 1.น้อย
- 2.ปานกลาง
- 3.มาก

ตอนที่ 2 **โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ**
การตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ					
1. มีความรู้ในด้านการตรวจสอบบัญชี					
2. มีความรู้ด้านอื่นที่นอกเหนือจากวิชาการบัญชี ได้แก่ กฎหมาย การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ งานสารบรรณ					
3. มีทักษะความรู้ความเข้าใจในระบบงานสาขา					
4. วางคนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ					
5. มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม โปร่งใส ปราศจากอคติส่วนตัว					
6. มีความรู้ความเข้าใจทันเหตุการณ์ในระบบงานใหม่ ๆ ของธนาคาร					
7. มีมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับตรวจ					
8. มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเอง โดย วาจา และลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับตรวจเข้าใจ ชัดเจน ครอบคลุม ถึงเนื้อหาผู้รับตรวจเข้าใจที่ต้องการถ่ายทอดให้					
9. รับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น					
10. มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อหารือในเรื่องอื่น นอกเหนือจากเรื่องที่ตรวจ					
กระบวนการและวิธีการตรวจสอบ					
1. แจ้งวัตถุประสงค์การเข้าตรวจสอบที่ชัดเจน					
2. แจ้งล่วงหน้าการขอข้อมูลและเอกสารที่จะใช้ในการตรวจสอบ					
3. ผู้ตรวจสอบใช้เวลาในการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม					
4. การตรวจสอบเป็นไปตามกระบวนการและวิธีการที่น่าเชื่อถือ อย่างมีเหตุผล ตามวิธปฏิบัติของธนาคาร					

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
5. มีการสื่อสารประเด็นที่พบจากการตรวจสอบในระหว่างการตรวจ					
6. การตรวจสอบภายในปัจจุบันครอบคลุมถึงการตรวจสอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีการเงิน					
7. ผู้ตรวจสอบทุกคนมีความเห็นในเรื่องที่ตรวจสอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน					
8. มีการเก็บข้อมูลหลักฐานและการดาขทำการต่างๆ ที่มีความเพียงพอ ครบถ้วนและน่าเชื่อถือ					
9. มีการรายงานผลการตรวจสอบและเปิดโอกาสให้ผู้รับตรวจชี้แจงข้อเท็จจริงก่อนสรุปผลการตรวจสอบ					
10. มีการนำเสนอข้อตรวจพบที่ตรงประเด็นสำคัญ เข้าใจง่าย					
<u>การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบ</u>					
1. รายงานผลการตรวจสอบที่ได้ชัดเจน ทั้งเรื่องที่สาขาปฏิบัติงานได้ดีและเรื่องที่สาขายังปฏิบัติไม่ถูกต้อง					
2. รายงานผลการตรวจสอบที่ได้จากการตรวจ ตรงตามการประชุมปิดการตรวจ					
3. พนักงานตรวจสอบให้ความสำคัญกับการแก้ไขข้อบกพร่องของสาขา					
4. พนักงานตรวจสอบติดตามผลการแก้ไขตามรายงานผลการตรวจสอบภายในเวลาที่กำหนด					
5. รายงานผลการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร					
<u>การให้คำแนะนำ ปรีกษา</u>					
1. ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดเวลา					
2. มีการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร					

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
3. มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้อง					
4. ผู้ตรวจสอบสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมภายในของสาขาได้เป็นอย่างดี					
5. มีการให้คำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของงานและความต้องการของผู้รับตรวจ					
6. มีการให้คำปรึกษาที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ					
7. มีการติดตามผลงาน ให้คำปรึกษาว่าได้มีการปฏิบัติตามขอบเขตที่ผู้รับตรวจให้ความเห็นชอบ					
ความคาดหวังที่หน่วยรับตรวจต้องการจากการตรวจสอบ					
1. การตรวจสอบช่วยลดข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน					
2. การตรวจสอบสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบงานและทำให้ผู้รับตรวจมั่นใจในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร					
3. การตรวจสอบช่วยลดความเสี่ยงและความสูญเสียในการปฏิบัติงาน					
4. ผู้ตรวจให้ข้อเสนอแนะเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย วิธีการปฏิบัติงานและสภาพการปฏิบัติงานจริงของสาขา					
5. ผู้ตรวจสอบสามารถเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA)					
6. การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบการทุจริตและการปฏิบัติไม่ชอบของพนักงาน					
7. การตรวจสอบเป็นการสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายใน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในอื่น ๆ
และแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน

1. ท่านเห็นว่าปัจจัยอื่นที่กระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน

.....

.....

.....

2. ท่านเห็นว่า แนวทางใดที่จะช่วยให้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพมากขึ้น

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....